Európai Parlament
2024-2029

ELFOGADOTT SZÖVEGEK

P10_TA(2025)0159

A fenntartható fejlődési célok végrehajtása és teljesítése, tekintettel a 2025. évi magas szintű politikai fórumra

Az Európai Parlament 2025. július 9-i állásfoglalása a fenntartható fejlődési célok végrehajtásáról és teljesítéséről, tekintettel a 2025. évi magas szintű politikai fórumra (2025/2014(INI))

Az Európai Parlament,

– tekintettel az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (5) bekezdésére, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés 13. cikkére és 208. cikkének (1) bekezdésére,

– tekintettel a 2030-ig tartó időszakra szóló általános uniós környezetvédelmi cselekvési programról szóló, 2022. április 6-i (EU) 2022/591 európai parlamenti és tanácsi határozatra[1],

– tekintettel a Tanács és a tagállamok kormányainak a Tanács keretében ülésező képviselői, az Európai Parlament és a Bizottság „Új európai konszenzus a fejlesztési politikáról – A mi világunk, a mi méltóságunk, a mi jövőnk” című, 2017. június 30-i együttes nyilatkozatára[2],

– tekintettel a „Right2Water” európai polgári kezdeményezés nyomon követéséről szóló, 2015. szeptember 8-i állásfoglalására[3], valamint a vízhez való hozzáférés mint emberi jog külső dimenziójáról szóló, 2022. október 5-i állásfoglalására[4],

– tekintettel az éghajlati és környezeti vészhelyzetről szóló, 2019. november 28-i állásfoglalására[5],

---

1 HL L 114., 2022.4.12., 22. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2022/591/oj.
2 HL C 210., 2017.6.30., 1. o.
3 HL C 316., 2017.9.22., 99. o.
4 HL C 132., 2023.4.14., 54. o.
5 HL C 232., 2021.6.16., 28. o.

– tekintettel „A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia – Hozzuk vissza a természetet az életünkbe!” című, 2021. június 9-i állásfoglalására[1],

– tekintettel a szociális gazdaságra vonatkozó uniós cselekvési tervről szóló, 2022. július 6-i állásfoglalására[2],

– tekintettel az ENSZ Közgyűlésének a szociális és szolidáris gazdaságnak a fenntartható fejlődés érdekében történő előmozdításáról szóló, 2023. március 27-i határozatára,

– tekintettel a Nemzetközi Munkaügyi Szervezetnek a tisztességes munkáról és az ápolási-gondozási gazdaságról szóló, a 2024. június 14-i 112. Nemzetközi Munkaügyi Konferencián elfogadott határozatára,

– tekintettel a fejlődő országokban az élelmezésbiztonság kezeléséről szóló, 2022. július 6-i állásfoglalására[3],

– tekintettel a jövőbeli európai fejlesztésfinanszírozási struktúráról szóló, 2022. november 24-i állásfoglalására[4],

– tekintettel a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciáról szóló, 2023. március 14-i állásfoglalására[5]

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok végrehajtásáról és teljesítéséről szóló, 2023. június 23-i állásfoglalására[6],

– tekintettel a Tanácshoz intézett 2024. december 19-i ajánlására az ENSZ Nők Helyzetével Foglalkozó Bizottsága 69. ülésszakára vonatkozó uniós prioritásokról[7],

– tekintettel az abortuszhoz való jognak az Európai Unió Alapjogi Chartájába való beillesztéséről szóló, 2024. április 11-i állásfoglalására[8],

---

1 HL C 67., 2022.2.8., 25. o.
2 HL C 47., 2023.2.7., 171. o.
3 HL C 47., 2023.2.7., 149. o.
4 HL C 167., 2023.5.11., 57. o.
5 HL C, C/2023/398, 2023.11.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2023/398/oj.
6 HL C, C/2024/493, 2024.1.23., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/493/oj.
7 HL C, C/2025/1971, 2025.4.11., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1971/oj.
8 HL C, C/2025/1279, 2025.3.13., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/1279/oj.

– tekintettel „A szexuális és reprodukciós egészség és jogok helyzetéről az EU-ban a nők egészségével összefüggésben” című, 2021. június 24-i állásfoglalására[1],

– tekintettel „Az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósítása – átfogó megközelítés” című, 2020. november 18-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2020)0400),

– tekintettel a minőségi jogalkotásra vonatkozó iránymutatásokról szóló, 2021. november 3-i bizottsági szolgálati munkadokumentumra (SWD(2021)0305) és a minőségi jogalkotás eszköztárára (2023. júliusi kiadás),

– tekintettel a fenntartható fejlődési céloknak a minőségi jogalkotási keretbe történő beemelésére, többek között „A jogalkotás minőségének javítása: közös erővel a jobb jogszabályokért” című, 2021. április 29-i bizottsági közleményre (COM(2021)0219),

– tekintettel a 2015 után a szegénység felszámolásról és a fenntartható fejlődéséről szóló, 2015. május 26-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Tanács jólléti gazdaságról szóló, 2019. október 24-i következtetéseire[2], és az ENSZ-közgyűlés 79. ülésszakán (2024. szeptember – 2025. szeptember) az Egyesült Nemzetek Szervezetében képviselendő uniós prioritásokról szóló, 2024. június 24-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az „Átfogó megközelítés az ENSZ 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrendje végrehajtásának felgyorsítására – A Covid19-válságot követő, az »építsük újra, de jobban« elven alapuló helyreállítás” című, 2021. június 22-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a zöld átállást és a fenntartható fejlődést szolgáló tanulásról szóló, 2022. június 16-i tanácsi ajánlásra,

– tekintettel „A fenntartható fejlődést és a világpolgárságot szolgáló oktatásnak mint alapvető eszköznek a fenntartható fejlődési célok elérésében játszott transzformatív szerepe” című, 2022. június 21-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel az EU által nyújtott fejlesztési támogatás célértékeiről szóló, 2024. június 24-i tanácsi következtetésekre,

– tekintettel a Bizottság „Az európai zöld megállapodás” című, 2019. december 11-i közleményére (COM(2019)0640),

---

1 HL C 81., 2022.2.18., 43. o.
2 HL C 400., 2019.11.26., 9. o.

– tekintettel „A tisztább és versenyképesebb Európát szolgáló, körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv” című, 2020. március 11-i bizottsági közleményre (COM(2020)0098),

– tekintettel „Bolygónk egészségessé tétele mindenki számára – Uniós cselekvési terv: Út a szennyezőanyag-mentes levegő, víz és talaj felé” című, 2021. május 12-i bizottsági közleményre (COM(2021)0400), és annak mellékleteire,

– tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség és a Bizottság Közös Kutatóközpontja „A szennyezőanyag-mentesség figyelemmel kíséréséről és helyzetéről szóló 2025. évi jelentés” című, 2025. március 3-i jelentésére,

– tekintettel a globális méltányos átmenet és a fenntartható helyreállítás érdekében világszerte biztosítandó tisztességes munkáról szóló, 2022. február 23-i bizottsági közleményre (COM(2022)0066),

– tekintettel „Az éghajlati kockázatok kezelése – az emberek és a jólét védelme” című, 2024. március 12-i bizottsági közleményre (COM(2024)0091),

– tekintettel a „Tisztaipar-megállapodás: a versenyképességet és a dekarbonizációt szolgáló közös ütemterv” című, 2025. február 26-i bizottsági közleményre (COM(2025)0085),

– tekintettel „A nők jogaira vonatkozó ütemterv” című, 2025. március 7-i bizottsági közleményre (COM(2025)0097),

– tekintettel Ursula von der Leyen, a Bizottság elnöke által a 26 európai biztosnak címzett megbízólevelekre,

– tekintettel az Európai Környezetvédelmi Ügynökség „Európai környezet – helyzetkép és kilátások 2020-ban: tudás a fenntartható Európába való átmenetért” című, 2019. december 4-i jelentésére,

– tekintettel az EU globális egészségügyi stratégiájára,

– tekintettel a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. uniós cselekvési tervre (GAP III),

– tekintettel a biológiai sokféleséggel kapcsolatos, 2030-ig teljesítendő uniós stratégiára,

– tekintettel az európai gondozási stratégiára,

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának első önkéntes uniós felülvizsgálatára, amelyet 2023. július 19-én terjesztettek az ENSZ elé,

– tekintettel az Eurostat 2024. évi, a fenntartható fejlődési célok megvalósítása terén az uniós kontextusban tett előrelépésről szóló, 2024. június 18-i nyomonkövetési jelentésére,

– tekintettel az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak „A fenntartható fejlődési célok értékelésére jobban megfelelő mutatók a civil társadalom szemszögéből” című, 2018. szeptember 19-i véleményére, a „Senki se maradjon le a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend végrehajtása során” című, 2019. október 30-i véleményére, valamint „A fenntartható finanszírozásra vonatkozó megújított uniós stratégia” című, 2021. december 8-i véleményére,

– tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődésről szóló New York-i csúcstalálkozóján, 2015. szeptember 25-én elfogadott, „Világunk átalakítása: a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend” című 70/1. számú ENSZ-határozatra (a 2030-ig tartó időszakra szóló ENSZ-menetrend), amely meghatározza a fenntartható fejlődési célokat,

– tekintettel a nőkkel szemben alkalmazott hátrányos megkülönböztetés minden formájának kiküszöböléséről szóló 1979. évi egyezményre (CEDAW) a fiatalok vonatkozásában,

– tekintettel az ENSZ Biológiai Sokféleség Egyezményére és az Egyezmény Feleinek 15. Konferenciáján elfogadott kunming-montreali globális biodiverzitás-megőrzési keretstratégiára,

– tekintettel a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló ENSZ-egyezményre (CRPD) és a fogyatékossággal élő személyek jogairól szóló uniós stratégiára (2021–2030),

– tekintettel az ENSZ tagállamai által az ENSZ harmadik katasztrófakockázat-csökkentési világkonferenciáján 2015. március 18-án elfogadott, a 2015–2030-as időszakra szóló sendai katasztrófakockázat-csökkentési keretre,

– tekintettel az Egyesült Nemzetek Éghajlatváltozási Keretegyezményére (UNFCCC) és a Párizsi Megállapodásra, amelyet az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye Feleinek Konferenciája (COP21) 21. ülésszakán Párizsban, 2015. december 12-én fogadtak el,

– tekintettel az Egyesült Nemzetek által kezdeményezett, a fenntartható fejlődést támogató óceánkutatás évtizedére (2021–2030),

– tekintettel a latin-amerikai és karibi nők helyzetéről szóló, 2022. november 7. és 11. között Buenos Airesben tartott 15. regionális konferencián elfogadott Buenos Aires-i kötelezettségvállalásra, amelyet a Latin-Amerikai és Karib-térségi Gazdasági Bizottság, az

ENSZ Szervezete a Nemek Közötti Egyenlőségért és a Nők Társadalmi Szerepvállalásának Növeléséért (az ENSZ nőjogi szervezete) amerikai és karibi regionális irodája és Argentína kormánya szervezett,

– tekintettel az ENSZ nőjogi szervezetének, az ENSZ Fejlesztési Programjának, az ENSZ Népesedési Alapjának (UNFPA), az UNICEF-nek és az Élelmezési Világprogramnak az „Are we getting there? A synthesis of the UN evaluations of SDG 5” [Elértük már? Az ENSZ 5. fenntartható fejlődési célra vonatkozó rendszerértékeléseinek összefoglalója] című, 2024. évi közös jelentésére,

– tekintettel az ENSZ tengerjogi egyezménye szerinti, a nemzeti joghatóságokon kívüli területek tengeri biológiai sokféleségének megőrzéséről és fenntartható hasznosításáról szóló, 2023. március 4-i megállapodásra (a nyílt tengerekről szóló ENSZ-szerződés),

– tekintettel a nők elleni erőszak felszámolásáról szóló nyilatkozatra,

– tekintettel a Nemek Közötti Egyenlőség Európai Intézetének a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó 2024. évi mutatójára,

– tekintettel a Pekingi Cselekvési Platformra és felülvizsgálati konferenciáinak eredményeire,

– tekintettel az ENSZ Emberi Jogi Tanácsának 2021. október 8-án elfogadott 48/13. sz. határozatára, az ENSZ Közgyűlésének a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jog érvényesítéséről szóló, 2022. július 28-án elfogadott 76/300. sz. határozatára, valamint az Európa Tanács Parlamenti Közgyűlésének a biztonságos, tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való emberi jognak a reykjavíki folyamat keretében történő általános érvényesítéséről szóló, 2024. április 18-án elfogadott 2545 (2024). sz. határozatára,

– tekintettel az ENSZ Környezetvédelmi Közgyűlése (UNEA) által „The environmental dimension of a sustainable, resilient and inclusive post-COVID-19 recovery” [A Covid19 utáni fenntartható, reziliens és inkluzív helyreállítás környezeti dimenziója] című, 2022. március 2-án elfogadott 5/10. sz. határozatra,

– tekintettel az ENSZ „The Future is Now: Science for Achieving Sustainable Development” [A jövő elkezdődött: a tudomány a fenntartható fejlődés megvalósításának szolgálatában] című, 2019. évi globális fenntartható fejlődési jelentésére,

– tekintettel az ENSZ főtitkárának az ENSZ Közgyűlése elé terjesztett „Our Common Agenda” [Közös menetrendünk] című jelentésére és az ENSZ Közgyűlésének 2021. november 15-i 76/6. számú határozatával az ENSZ főtitkárának e jelentés utókövetésére adott megbízatásra,

– tekintettel az ENSZ „The Decade of Action for the Sustainable Development Goals” [A cselekvés évtizede a fenntartható fejlődési célokért] című, 2021. évi fenntartható fejlődési jelentésére, és az ENSZ „From Crisis to Sustainable Development: the SDGs as Roadmap to 2030 and Beyond” [A válságtól a fenntartható fejlődésig: a fenntartható fejlődési célok mint 2030-ig és azon túl tartó menetrend] című, 2022. évi fenntartható fejlődési jelentésére,

– tekintettel az ENSZ fenntartható fejlődési célokról szóló, 2024. évi jelentésére,

– tekintettel az Éghajlatváltozási Kormányközi Testületnek (IPCC) a bolygó 1,5 °C fokos felmelegedéséről szóló 2018. évi különjelentésére, az éghajlatváltozásról és a földhasználatról szóló különjelentésére, valamint a változó éghajlattal összefüggésben az óceánról és a krioszféráról szóló különjelentésére, valamint 6. értékelő jelentésére (AR6),

– tekintettel a biológiai sokféleséggel és az ökoszisztéma-szolgáltatásokkal foglalkozó kormányközi tudománypolitikai platform (IPBES) biológiai sokféleségről és ökoszisztéma-szolgáltatásokról szóló, 2019. november 25-i globális értékelő jelentésére, valamint az összefüggésekről és az átalakító erejű változásokról szóló legutóbbi értékelő jelentéseire,

– tekintettel az ENSZ Környezetvédelmi Programja „Making Peace with Nature - A scientific blueprint to tackle the climate, biodiversity and pollution emergencies” [Kibékülés a természettel – Tudományos útmutató az éghajlattal, a biológiai sokféleséggel és a szennyezéssel kapcsolatos vészhelyzetek kezelésére] című, 2021. február 18-i jelentésére,

– tekintettel az ENSZ Gazdasági és Szociális Ügyek Főosztálya 2022. januári, a fenntartható fejlődési célok bevált gyakorlatairól szóló, a fenntartható fejlődési célok megvalósításának sikertörténeteiből és tanulságaiból összeállított kiadványának második kiadására,

– tekintettel a Gazdasági Együttműködési és Fejlesztési Szervezet (OECD) „Global Outlook on Financing for Sustainable Development 2023: No Sustainability Without Equity” [A fenntartható fejlődés finanszírozásának 2023. évi globális kilátásai: egyenlőség nélkül nincs fenntarthatóság] című, 2022. november 10-i jelentésére,

– tekintettel a „Breaking the Gridlock: Reimagining cooperation in a polarized world” [A patthelyzet feloldása: az együttműködés újragondolása egy polarizált világban] című, 2023/24. évi humán fejlődési jelentésre,

– tekintettel az ENSZ fejlesztésfinanszírozással foglalkozó ügynökségközi munkacsoportjának „‘Financing for Sustainable Development Report 2024: Financing for Development at a

Crossroads” [A fenntartható fejlődés finanszírozásáról szóló 2024. évi jelentés: A fejlesztés finanszírozása válaszúton] című, 2024. áprilisi jelentésére,

– tekintettel az ENSZ-főtitkárnak a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend elérése céljából a fenntartható fejlődési célok megvalósítását ösztönző 2023. februári kezdeményezésére,

– tekintettel a 2022. szeptember 23-án elindított bridgetowni kezdeményezésre,

– tekintettel az Egészségügyi Világszervezet (WHO) „egy egészség” kezdeményezésére, valamint a WHO, az ENSZ Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezete (FAO), az Állategészségügyi Világszervezet és az UNEP „egy egészség” megközelítés szerinti közös cselekvési tervére (2022–2026),

– tekintettel a WHO „2024 progress report on the Global Action Plan for Healthy Lives and Well-being for All” [2024. évi eredményjelentés az egészséges életre és jóllétre irányuló globális cselekvési tervről] című jelentésére,

– tekintettel a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak felszámolását célzó Reflektorfény kezdeményezésére,

– tekintettel arra, hogy az Élelmezési és Mezőgazdasági Szervezet az élelmezésbiztonsággal és a szegénység felszámolásával összefüggésben önkéntes alapon teljesítendő iránymutatásokat adott ki a fenntartható kisüzemi halászat biztosítására vonatkozóan,

– tekintettel az új globális pénzügyi paktumról szóló, 2023 júniusában Párizsban tartott csúcstalálkozóra,

– tekintettel a fenntartható fejlődési célokkal foglalkozó 2023. évi csúcstalálkozóra, amelyet 2023 szeptemberében, az ENSZ Közgyűlés magas szintű hetében tartottak,

– tekintettel a 2024. szeptember 22–23-án New Yorkban tartott, a jövőről szóló csúcstalálkozóra, annak eredményére, a jövőt szolgáló paktumra, amely 56 intézkedést irányoz elő a fenntartható fejlődés felgyorsítására és finanszírozására, valamint annak két mellékletére, a globális digitális paktumra és a jövő generációiról szóló nyilatkozatra,

– tekintettel a Sevillában (Spanyolország) 2025. június 30. és július 3. között megrendezett 4. nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferenciára,

– tekintettel a Fenntartható Fejlődési Megoldások Hálózatának „Europe Sustainable Development Report 2025: SDG Priorities for the New EU Leadership” [Európa fenntartható fejlődéséről szóló

2025. évi jelentés: A fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos prioritások az új uniós vezető szerep érdekében] című, 2025. januári jelentésére,

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok felgyorsítására irányuló intézkedésekkel kapcsolatos online adatbázisra,

– tekintettel a fenntartható fejlődési célok elérését ösztönző, meglévő nemzeti és regionális kezdeményezésekre,

– tekintettel eljárási szabályzata 55. cikkére,

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság és a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság által az eljárási szabályzat 59. cikke alapján folytatott közös tanácskozásokra,

– tekintettel a Fejlesztési Bizottság és a Környezetvédelmi, Éghajlatváltozási és Élelmiszer-biztonsági Bizottság jelentésére (A10-0125/2025),

A. mivel a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és a 17 integrált fenntartható fejlődési cél, valamint azok 169 részcélja és 247 mutatója az egyetlen globális és politikailag elfogadott keret a közös kihívások kezelésére és a fenntartható fejlődés három dimenziójának – a gazdasági, a társadalmi és a környezeti dimenziónak – kiegyensúlyozott és integrált módon történő megvalósítására irányuló, tényeken alapuló szakpolitikák számára;

B. mivel az ENSZ valamennyi tagállama kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ig megvalósítja a fenntartható fejlődési célokat; mivel a fenntartható fejlődési céloknak csak 17%-a halad jól, közel fele minimális vagy mérsékelt haladást mutat, és több mint egyharmaduk esetében az előrehaladás megakadt, sőt a 2015-ös kiindulási szint alá csökkent; mivel a kulcsfontosságú területeken már megtett fontos lépések rávilágítanak arra, hogy sürgős fellépésre van szükség e riasztó tendencia megfordítása érdekében, és ösztönzőként kell szolgálniuk a fenntartható fejlődési célok teljes körű megvalósításához;

C. mivel a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend végrehajtása azt jelenti, hogy a gazdasági fejlődés együtt jár a társadalmi igazságossággal, a jó kormányzással és az emberi jogok tiszteletben tartásával; mivel a Covid19-világjárvány következményei, az új geopolitikai környezet, az eszkalálódó konfliktusok, a geopolitikai feszültségek, bolygónk tűrőképessége határainak átlépése, a nyersanyagoktól és a kritikus fontosságú ásványoktól való növekvő függőség, az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség csökkenésének negatív hatásai, valamint a különböző területeken kialakult többszörös válságok súlyosan befolyásolják a fenntartható fejlődési célok elérése felé tett előrehaladást;

D. mivel 2030-ra a világ legszegényebb országaiban a mélyszegénységben élők száma várhatóan eléri a 175 millió főt, akik közül 89 millió nő és lány lesz[1]; mivel a fogyatékossággal élő személyek a foglalkoztatási és oktatási lehetőségek csökkenése, az alacsonyabb bérek és a magasabb megélhetési költségek miatt jobban ki vannak téve a szegénységnek; mivel a szegénység kezelése érdekében sürgősen további kollektív fellépésre van szükség;

E. mivel a fenntartható fejlődési célok egyetemesek és oszthatatlanok, valamennyi szereplőre – beleértve a civil társadalmat és a szociális partnereket, valamint az állami és a magánszektort – egyaránt alkalmazandók; mivel e szereplőket rendszeresen be kell vonni a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos szakpolitikák kidolgozásába és végrehajtásába; mivel a magánszektor fenntartható fejlődési célok iránti elkötelezettsége lehetőséget kínál a fejlesztési intézkedések léptékének és fenntarthatóságának növelésére a munkahelyteremtés, a gazdasági növekedés ösztönzése és a szegénység felszámolása révén;

F. mivel az EU hangsúlyozta, hogy egyértelműen elkötelezett a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és annak fenntartható fejlődési céljai mellett; mivel az európai országok egyenetlenül haladnak előre a fenntartható fejlődési célok elérése irányába, és a fenntartható fejlődés számos dimenziójában nem történt jelentős előrelépés az elmúlt évtizedben, és a szegénység növekvő szintje és az országok közötti és az országokon belüli növekvő egyenlőtlenség veszélyezteti a fenntartható fejlődést; mivel a 8. környezetvédelmi cselekvési program terén elért előrehaladásról szóló legutóbbi ellenőrzési jelentés azt mutatja, hogy a mutatók többsége esetében az EU nem halad jó úton a célok elérése felé[2]; mivel a Bizottság elismerte, hogy uniós szinten számos fenntartható fejlődési cél tekintetében további előrelépésre van szükség, és hogy a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának felgyorsítása minden eddiginél sürgetőbb, különös tekintettel a kiszolgáltatott személyekre;

G. mivel a Bizottság még nem dolgozott ki átfogó stratégiát a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend uniós szintű végrehajtására, sem pedig finanszírozási tervet a fenntartható fejlődési célok megvalósítására; mivel a Bizottság elkötelezte magát amellett, hogy „összkormányzati” megközelítést alkalmaz a fenntartható fejlődési célok végrehajtása során, és mivel a munkaprogramjának elő kell mozdítania a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend megvalósítását; mivel az EU-nak jó példát kell mutatnia a jelenlegi és jövőbeli generációk jólétének átfogó biztosítására;

---

1 https://www.un.org/sustainabledevelopment/wp-content/uploads/2023/02/SDG-Stimulus-to-Deliver-Agenda-2030.pdf.

2 https://www.eea.europa.eu/en/analysis/publications/monitoring-progress-towards-8th-eap-objectives.

H. mivel a 2025. évi magas szintű politikai fórumot (HLPF) 2025. július 14. és 23. között hívják össze a Gazdasági és Szociális Tanács égisze alatt; mivel a 2025. évi HLPF a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend és az abban foglalt fenntartható fejlődési célok fenntartható, inkluzív, tudományosan megalapozott és tényeken alapuló megoldásainak előmozdítására fog összpontosítani azzal a céllal, hogy senki se maradjon le; mivel mélyreható felülvizsgálatot fog végezni a 3. (Az egészséges élet biztosítása és a jóllét előmozdítása minden korosztály valamennyi tagjának), az 5. (A nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése), a 8. (Tartós, befogadó és fenntartható gazdasági növekedés, teljes és termelékeny foglalkoztatás és méltányos munka elősegítése mindenki számára), a 14. (Az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások fenntartható fejlődés érdekében történő megőrzése és használata) és a 17. (A Globális Partnerség újjáélesztése a fenntartható fejlődés érdekében) fenntartható fejlődési célról;

I. mivel az egészség az emberek jóllétének nélkülözhetetlen alapja; mivel az egészség a teljes fizikai, szellemi és társadalmi jóllét állapota, és nem pusztán a betegség vagy a fogyatékosság hiánya[1]; mivel a Covid19-világjárvány önmagában egy évtizednyi előrelépést semmisített meg a világszinten várható várható élettartam tekintetében[2]; mivel a nem fertőző betegségek – többek között a szív- és érrendszeri betegségek, a rák, a cukorbetegség, a demencia és a krónikus légzőszervi betegségek – a világ vezető halálokai; mivel a közúti biztonság szintén aggodalomra ad okot;

J. mivel a légszennyezés a nem fertőző betegségek egyik fő oka, és világszerte közel 7 millió halálesetért felelős, és az alacsonyabb és közepes jövedelmű országokban tízből több mint kilenc halálesetet ez okoz; mivel uniós szinten az elért eredmények ellenére továbbra is a légszennyezés jelenti a legnagyobb környezeti egészségügyi kockázatot, amely évente több százezer korai halálesetet okoz;

K. mivel a nemek közötti egyenlőség elengedhetetlen a méltányos, inkluzív és fenntartható fejlődéshez; mivel néhány előrelépés ellenére továbbra is jelentős egyenlőtlenségek állnak fenn; mivel az 5. fenntartható fejlődési cél előmozdításához szükség van a nők jogainak megerősítésére, a nők és lányok társadalmi szerepvállalásának növelésére, a diszkriminatív társadalmi normák megkérdőjelezésére, a káros gyakorlatok felszámolására és a megkülönböztetés kezelésére;

L. mivel a munkavállalói jogok védelme csökken, és növekszik a jövedelmi egyenlőtlenség; mivel a globális foglalkoztatási szakadék

---

1 https://apps.who.int/gb/bd/PDF/bd47/EN/constitution-en.pdf?ua=1.

2 https://www.who.int/news/item/24-05-2024-covid-19-eliminated-a-decade-of-progress-in-global-level-of-life-expectancy.

2024-ben elérte a 402 milliót, míg a dolgozói szegénység szélsőséges formái világszerte 240 millió munkavállalót érintenek[1]; mivel a nők és a fiatalok körében magasabb a munkanélküliségi ráta; mivel a fiatalok több mint egyötöde nem vesz részt oktatásban, foglalkoztatásban vagy képzésben[2];

M. mivel az óceánok bolygónk felszínének több mint 70%-át borítják, és a legnagyobb ökoszisztémát alkotják; mivel az óceánok kritikus szerepet játszanak éghajlat-szabályozóként, lehetővé teszik a gazdasági tevékenységet, és több mint 3 milliárd ember megélhetését biztosítják; mivel az óceán a világ legnagyobb szövetségese az éghajlatváltozással szemben, mivel a világ oxigéntermelésének 50%-át biztosítja, az összes szén-dioxid-kibocsátás 25%-át elnyeli, és az e kibocsátások által termelt hőtöbblet 90%-át köti meg, de megkötési képessége csökken; mivel az óceánok 40 %-át súlyosan érinti a szennyezés, a halállományok kimerülése, a part menti élőhelyek elvesztése és más emberi tevékenységek; mivel az ENSZ főtitkára az óceánokkal foglalkozó 2022. évi ENSZ-konferencián „óceán vészhelyzetet” hirdetett ki; mivel az inkluzív óceánpolitikai irányításnak többek között az emberi jogokon kell alapulnia, társadalmi méltányosságot kell biztosítania, és elő kell mozdítania a nemek közötti egyenlőséget;

N. mivel a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló éves beruházási hiány jelenleg 4 billió USD-t tesz ki; mivel a fejlődő országokba irányuló közvetlen külföldi befektetések száma csökkent, miközben a kivándorlók általi hazautalások és a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) terén elért növekedés szerény volt[3];

O. mivel a finanszírozás hiánya jelentősen akadályozza a nemek közötti egyenlőség terén történő előrelépést; mivel a nemek közötti egyenlőség alapvető szerepet játszik a fenntarthatósággal, a jóléttel, a társadalmi igazságossággal, a békével és a humán fejlődéssel kapcsolatos ígéretek teljesítésében; mivel az érdemi és tartós pénzügyi kötelezettségvállalások és a megerősített költségvetés-tervezési folyamatok alapvető fontosságúak a jogszabályok, szakpolitikák és a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő szolgáltatások végrehajtásának támogatásához annak érdekében, hogy az 5. fenntartható fejlődési cél valamennyi részcélja tekintetében előmozdítsák a nemek közötti egyenlőséget[4];

---

1 https://www.ilo.org/sites/default/files/2025-01/WESO25_Trends_Report_EN.pdf.

2 https://www.ilo.org/resource/news/number-youth-not-employment-education-or-training-neet-cause-concern.

3 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

4 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

P. mivel egy gyors ütemű eladósodással járó évtizedet követően az alacsony, közepes és magas jövedelmű országok adósságszintje továbbra is példátlanul magas, ami korlátozza a fenntartható fejlődési célok elérésére és az éghajlati kihívások hatékony kezelésére irányuló beruházási kapacitásukat; mivel az alacsony jövedelmű országok mintegy 60%-a nagy adósságkockázatnak van kitéve, vagy már most is adósságválságban van[1]; mivel a súlyosan eladósodott fejlődő országokban a meglévő költségvetési mozgásteret tovább szűkítik a külső sokkhatások, például a természeti katasztrófák, az adósságkezelés különböző szempontjai, a magasabb hitelfelvételi költségek és a hazai erőforrások mozgósítását elősegítő nemzetközi környezet hiánya;

Q. mivel az illegális pénzmozgások, az adóalap-erózió, a nyereségátcsoportosítás és a korrupció a bevételek globális csökkenéséhez vezettek, és a fenntartható fejlődés másik fontos akadályát jelentik; mivel e kihívások kezeléséhez további nemzetközi adóügyi együttműködésre és szabályokra van szükség;

R. mivel az EU és tagállamai a fejlődő országok legjelentősebb adományozói, amelyek a teljes hivatalos fejlesztési támogatás mintegy 42%-át biztosítják; mivel az EU azt a célt tűzte ki, hogy együttesen a bruttó nemzeti jövedelme (GNI) 0,7%-ának megfelelő hivatalos fejlesztési támogatást nyújt; mivel az EU összes hivatalos fejlesztési támogatása 2023-ban a GNI 0,57%-át tette ki, és csak négy tagállam teljesítette az elfogadott célt, és több tagállam történelmi jelentőségű csökkentéseket hajtott végre ezen a területen; mivel a megállapodás szerinti cél elérése érdekében az EU költségvetéséből a hivatalos fejlesztési támogatásra a következő többéves pénzügyi keretben becslések szerint legalább 200 milliárd EUR-t kellene fordítani; mivel a Global Gateway stratégiai eszköz, amely számos egymással összefüggő fenntartható fejlődési cél előmozdítására képes, különösen nemzetközi partnerségek, valamint a közlekedésbe, az energiába, a digitális infrastruktúrába, az egészségügybe és az oktatásba történő beruházások révén;

S. mivel a fejlesztési politikáról szóló 2017. évi új európai konszenzus megerősítette az EU fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia iránti politikai elkötelezettségét, amely a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherenciát „a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló uniós stratégia alapvető elemeként és a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia tágabb célkitűzéséhez való jelentős hozzájárulásként” határozta meg; mivel a fenntartható fejlődést szolgáló szakpolitikai koherencia olyan megközelítés, amely a belföldi és nemzetközi politikai döntéshozatal valamennyi

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/Goal-17/.

szakaszába integrálja a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióit;

T. mivel az Egyesült Államok új kormánya számos mélyen aggasztó és káros döntést hozott a nemzetközi fejlesztés és a humanitárius segítségnyújtás területén, amelyek közül a legjelentősebb az Egyesült Államok Nemzetközi Fejlesztési Ügynöksége (USAID) keretében megvalósuló programok finanszírozása 83%-ának felfüggesztése; mivel a becslések szerint a külföldi segélyezési szerződések 54 milliárd USD-t érintenek; mivel a USAID finanszírozásának felfüggesztése és a támogatások több uniós tagállam általi globális csökkentése hosszú távú következményekkel fog járni a világ fejlesztési menetrendjére és a fenntartható fejlődési célok elérésére nézve;

A jelenlegi helyzet

1. megerősíti szilárd és rendíthetetlen elkötelezettségét az összes fenntartható fejlődési cél, azok részcéljai és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend egészének teljes és gyors végrehajtása és megvalósítása iránt, különösen a romló geopolitikai, társadalmi, gazdasági és környezeti helyzet fényében; megerősíti szilárd elkötelezettségét a jövőt szolgáló paktum mellett, amely kulcsfontosságú lépés az ENSZ újjáélesztése és a fenntartható fejlődési célok elérése felé;

2. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a globális közösség súlyosan elmarad a céloktól a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend megvalósítása és a fenntartható fejlődési célok elérése tekintetében; elismeri a 17 fenntartható fejlődési cél összekapcsoltságát és kölcsönös függőségét, és elismeri, hogy a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend eléréséhez és azon túl széles körű és gyorsított fellépésre lesz szükség valamennyi fenntartható fejlődési cél tekintetében; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány súlyos hatásai, az eszkalálódó konfliktusok, a geopolitikai feszültségek, a társadalmi, egészségügyi és humanitárius vészhelyzetek, valamint az éghajlatváltozás növekvő negatív hatásai jelentős akadályt jelentenek a fenntartható fejlődési célok elérése tekintetében, és hogy valamennyi szereplő részéről több erőfeszítésre van szükség a valós igények kielégítése érdekében;

3. elismeri, hogy a fenntartható fejlődési célok elérésének késedelmét súlyosbítja az országok különböző csoportjai között az előrehaladás tekintetében tapasztalható jelentős különbség, különösen a legszegényebb és legkiszolgáltatottabb országokban és régiókban; kiemeli, hogy a jelenlegi egyenlőtlen fejlődést tovább súlyosbítja a USAID finanszírozásának felfüggesztése, valamint az EU tagállamai és más OECD-országok globális segélyezési költségvetésének csökkentése; hangsúlyozza, hogy továbbra is kiemelt figyelmet kell

fordítani a fejlesztési együttműködésre annak érdekében, hogy a világot a fenntartható fejlődési célok elérése felé vezető útra tereljék;

4. hangsúlyozza, hogy az alacsony és közepes jövedelmű országokban a fenntartható fejlődési célok elérésére irányuló releváns szakpolitikákat nagymértékben korlátozzák a magas adósságszintek és a magas adósságszolgálati kamatkiadások; rámutat továbbá a globális pénzügyi struktúra korlátaira és a nemzetközi támogatás elégtelenségére; hangsúlyozza, hogy ezeknek az országoknak sürgősen több pénzügyi forrásra és költségvetési mozgástérre van szükségük a fenntartható fejlődési célokba való sokkal nagyobb beruházások elősegítése érdekében; hangsúlyozza, hogy globális együttműködésre van szükség a globális pénzügyi struktúra reformja érdekében, különös tekintettel a Sevillában 2025. június 30. és július 3. között tartott 4. nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferenciára;

5. hangsúlyozza, hogy sürgősen nemzetközi együttműködésre és határozott átalakító erejű intézkedésekre van szükség ahhoz, hogy társadalmainkat és gazdaságainkat szilárdan a fenntartható fejlődési célok elérése és a hármas környezeti válság, az éghajlatváltozás, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés kezelése felé tereljük; kiemeli, hogy a fenntartható fejlődési célokat méltányos módon és bolygónk tűrőképessége határainak tiszteletben tartásával kell elérni; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődési célok végrehajtására irányuló valamennyi erőfeszítésben érvényesíteni kell a társadalmi fenntarthatóságot, beleértve a globális egyenlőtlenségek csökkentését, az alapvető szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását és a társadalmi befogadás előmozdítását;

6. első lépésként üdvözli a bridgetowni kezdeményezés legutóbbi változatát az éghajlat-politikai fellépés tekintetében, ami évi 500 milliárd USD mozgósítását követeli meg az éghajlatváltozás mérséklése és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás érdekében a fejlődő országokban; megismétli azonban, hogy ez még mindig elmarad a szükséges mértéktől; ennek megfelelően sürgeti az EU-t és tagállamait, hogy törekedjenek arra, hogy az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra, valamint a veszteségekre és károkra évi 1,3 billió USD-t bocsássanak rendelkezésre állami koncessziós és nem adósságteremtő eszközök révén, összhangban a COP29-en elfogadott „Bakutól Belémig” ütemtervvel;

7. megismétli, hogy a nemzetközi együttműködés alapvető feltétele annak, hogy a világ 2030-ig és azt követően előrelépést tegyen a fenntartható fejlődési célok terén, és hogy ennek az együttműködésnek prioritásként kell kezelnie – különösen Afrikában – a partnerországok rezilienciájának, stabilitásának és autonómiájának megerősítését, előmozdítva a gazdasági és emberi fejlődési lehetőségeket, és újra középpontba helyezve az olyan kulcsfontosságú prioritásokat, mint a táplálkozás, az egészségügy és

az oktatás; kiemeli, hogy a jelenlegi geopolitikai helyzet okozta nehézségek ellenére különös figyelmet kell fordítani a leginkább lemaradó régiókra és közösségekre, annak biztosítása érdekében, hogy senki se maradjon le; arra figyelmeztet, hogy a tétlenség vagy a további késedelem következményeit elsősorban a legkiszolgáltatottabbak viselnék, de azok káros hatással lennének a világ egészére is;

8. hangsúlyozza a magas színvonalú éghajlati és környezeti adatokhoz való folyamatos hozzáférés, valamint a tudományos és tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatalhoz kapcsolódó nemzetközi jelentéstételi kötelezettségek teljesítésének fontosságát; aggodalommal jegyzi meg, hogy a közelmúltbeli geopolitikai fejlemények rávilágítanak a globális éghajlati infrastruktúra sebezhetőségére; hangsúlyozza továbbá, hogy szorosabb együttműködésre van szükség az EU és a globális intézmények, az IPCC és az ENSZ között annak biztosítása érdekében, hogy mind az uniós, mind a globális politikák továbbra is az éghajlattudomány legújabb eredményein alapuljanak;

9. elismeri az országok által irányított fenntartható fejlődési stratégiák fontosságát a fenntartható fejlődési célok végrehajtása szempontjából; elismeri, hogy a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos megközelítéseket a sajátos helyi körülményekhez kell igazítani; e tekintetben kiemeli a helyi és regionális önkormányzatok jelentős szerepét a fenntartható fejlődési célok globális eléréséhez hozzájáruló helyi fellépések és stratégiák meghatározásában, végrehajtásában és nyomon követésében; hangsúlyozza továbbá, hogy a fenntartható fejlődési célok hatékony végrehajtásához az érdekelt felek széles körének bevonására, erősebb szociális és intézményi partnerségekre, köz- és magánberuházásokra, az állami szereplők közötti együttműködésre és közös felelősségvállalásra, az emberek nagyobb mértékű bevonására, megfelelő oktatásra, valamint az állami és a magánszektor, a tudomány és a civil társadalom közötti szélesebb körű együttműködésre van szükség;

10. kiemeli, hogy az EU továbbra is kulcsfontosságú vezető szerepet tölt be a fenntartható fejlődési célok globális végrehajtásában, különösen a többszörös geopolitikai kihívások és a jelenlegi válságok fényében; hangsúlyozza, hogy az EU-nak és tagállamainak határozottabb vezető szerepet kell vállalniuk a stagnálás vagy visszaesés visszafordítására, valamint a fenntartható fejlődési célok elérésének megkönnyítésére és felgyorsítására irányuló globális erőfeszítések koordinálásában, ugyanakkor továbbra is megbízható partnerként kell fellépniük a hatékony és fenntartható segítségnyújtás terén; hangsúlyozza az európai zöld megállapodás fontos szerepét a fenntartható fejlődési célok végrehajtásában és elérésében;

11. kiemeli, hogy megfelelő pénzügyi forrásokat kell mozgósítani a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos átalakulások érdekében,

és a kormányzás minden szintjén elő kell mozdítani a szakpolitikai koherenciát és inkluzivitást, prioritásként kezelve a fenntartható fejlődési célok beépítését a politikai döntéshozatalba és a Bizottság hatásvizsgálataiba;

12. felszólítja az uniós intézményeket, hogy tegyen eleget azon régóta fennálló kötelezettségének, hogy a nemek közötti egyenlőség általános érvényesítését és az interszekcionális szemléletet valamennyi uniós szakpolitikában és finanszírozásban alkalmazza; sajnálja, hogy az országok még mindig nem rendelkeznek az 5. fenntartható fejlődési cél nyomon követéséhez szükséges adatok 44%-ával, és több mint 80%-ukban hiányoznak adatok az 5. fenntartható fejlődési cél legalább egy részcélja tekintetében[1]; ezért hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni a nemzeti statisztikai hivatalokat, javítani kell globális koordinációjukat és együttműködésüket, biztosítani kell a megalapozott politikai döntéshozatalt, és meg kell szüntetni a nemekkel kapcsolatos adatok területén továbbra is fennálló adathiányt;

13. kiemeli az ENSZ és az éves magas szintű politikai fórum jelentős szerepét a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó menetrend és a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának nyomon követésében és felülvizsgálatában; úgy véli, hogy a 2025. évi magas szintű politikai fórumot lehetőségként kell felhasználni arra, hogy a fenntartható fejlődési célok 2030-ig történő elérésére irányuló fokozott erőfeszítésekhez és gyorsított intézkedésekhez magas szintű politikai iránymutatást és új lendületet biztosítsanak;

A 2025. évi magas szintű politikai fórumon részletes felülvizsgálat tárgyát képező fenntartható fejlődési célok

3. fenntartható fejlődési cél – Az egészséges élet biztosítása és a jóllét előmozdítása minden korosztály valamennyi tagjának

14. sajnálatát fejezi ki a 3. fenntartható fejlődési cél legtöbb részcélja terén tapasztalt marginális vagy mérsékelt előrehaladás, valamint a 2015 óta több kulcsfontosságú területen tapasztalható lassuló ütem miatt; aggodalommal állapítja meg, hogy a 3. fenntartható fejlődési cél részcéljai kevesebb mint 10%-ának elérése halad megfelelően, és valószínűleg kevesebb mint egyharmaduk fog 2030-ra teljesülni; mély aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy az Eurostat által a 2024. júniusi jelentésében elemzett mutatók mintegy felénél az EU-ban is visszaesés tapasztalható;

15. riasztónak tartja, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás felé tett előrehaladás lelassult, és a világ lakosságának közel fele nem fér hozzá az alapvető egészségügyi szolgáltatásokhoz; mély aggodalmát

---

1 https://equalmeasures2030.org/wp-content/uploads/2024/09/EM2030_2024_SDG_Gender_Index_EN_digital.pdf.

fejezi ki amiatt, hogy az egészségügyi ellátás hiánya 2 milliárd embert tesz ki az egészségügyi költségekből eredő pénzügyi nehézségeknek[1];

16. hangsúlyozza, hogy az egészségügyi rendszerek fokozott terhelésnek vannak kitéve a világ népességének elöregedése és az egészségügyi dolgozók globális hiánya miatt, és emlékeztet arra, hogy az egyetemes egészségügyi ellátás felé történő előrelépéshez kezelni kell e kihívásokat; hangsúlyozza, hogy világszerte jelentős különbségek vannak az egészségügyi dolgozók megfelelő száma tekintetében, és hogy az alacsony jövedelmű országokban a legalacsonyabb az állománysűrűségük és az eloszlásuk; megjegyzi, hogy 54 országban további 1,8 millió egészségügyi dolgozóra van szükség, főként a magas jövedelmű országokban, csak a jelenlegi kor szerinti standardizált állománysűrűség fenntartása érdekében[2]; kiemeli az egészségügyi dolgozók kiszolgáltatottságát a megnövekedett munkateherrel, a kiégéssel és a mentális egészséggel kapcsolatos problémákkal szemben; célzott támogatást, képzést és védelmi intézkedéseket javasol a frontvonalbeli szakemberek védelme és a sürgősségi egészségügyi reagálási képesség megerősítése érdekében;

17. hangsúlyozza, hogy a több, egymással összefonódó válság, az éghajlatváltozás és a csökkenő biológiai sokféleség egészségre gyakorolt negatív hatása, a gazdasági instabilitás, a szegénység, a tartós egyenlőtlenségek – különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő népességcsoportok és régiók között –, az egészségügyi szolgáltatások iránti növekvő kereslet ellenére azzal fenyegetnek, hogy súlyosbítják az egészségügyi válságot és aláássák a globális egészségbiztonságot, valamint hogy tovább tolódik a 3. fenntartható fejlődési részcéljainak elérése felé tett előrehaladás;

18. sajnálatát fejezi ki a Covid19-világjárvány globális egészségre és a 3. fenntartható fejlődési cél részcéljainak elérése felé tett előrehaladásra gyakorolt pusztító hatása miatt; hangsúlyozza, hogy a Covid19-világjárvány rávilágított az egészségügyi rendszerek kiterjedt, tartós gyengeségeire, és kiemelte a válsághelyzetekre való felkészülés, a válsághelyzetekre való reagálási képesség és az egészségügyi rendszerek rezilienciája növelésének fontosságát; hangsúlyozza, hogy az egészségügyi fenyegetések nem ismernek határokat, és hogy egy helyi egészségügyi szükséghelyzet gyorsan világjárvánnyá válhat, ami összehangolt globális reagálást és a szilárd multilaterális egészségügyi intézményeken, különösen a

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

WHO-n keresztül megvalósuló megerősített nemzetközi együttműködést tesz szükségessé;

19. mélyen sajnálja az Egyesült Államok azon döntését, hogy kilép a WHO-ból, és hogy felszámolta a USAID keretébe tartozó egészségügyi programokat; hangsúlyozza, hogy ennek a döntésnek világszerte súlyos hatása lesz az emberek életére és az egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférésre, felfedve és súlyosbítva a globális egészségügyi rendszerek gyengeségeit, növelve az egészségügyi ellátás egyenlőtlenségeit és megterhelve az erőforrásokat, ami hosszú távú következményekkel jár a globális egészségbiztonságra és rezilienciára nézve; hangsúlyozza, hogy ez a kilépés jelentősen akadályozni fogja a 3. fenntartható fejlődési cél elérése felé tett előrelépést azáltal, hogy csökkenti az egészségügyi veszélyek nyomon követésére szolgáló kapacitásokat, valamint a nemzetközi koordinációt és az erőforrásokat, továbbá az egészségügyi válságok kezeléséhez szükséges és az egészséghez való méltányos hozzáférést mindenki számára biztosító vezető szerepet; felhívja az Egyesült Államokat, hogy vizsgálja felül a WHO-ból való kilépésre vonatkozó döntését;

20. elismeri, hogy az olyan fertőző betegségek elleni küzdelemre irányuló erőfeszítések, mint a HIV-AIDS, a tuberkulózis, a malária és az elhanyagolt trópusi betegségek, az elmúlt évtizedekben jelentős előrelépéshez vezettek; aggodalmát fejezi ki azonban a malária és a tuberkulózis gyakoribb előfordulása, valamint amiatt, hogy az eredmények ellenére az egyenlőtlenségek továbbra is fennállnak, és továbbra is fenyegetések merülnek fel, ami sok embert kiszolgáltatottá tesz és gyengíti a globális erőfeszítéseket; mély sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a HIV-AIDS programok megszakítása 20 évnyi előrelépést törölhet el, ami több mint 10 millió további HIV-AIDS-esethez és 3 millió halálesethez vezethet[1]; a fertőzési arányok további csökkentése, valamint a kezeléshez és a megelőzéshez való hozzáférés javítása érdekében hatékonyabb politikákat és programokat kér, különösen a kevésbé fejlett országokban;

21. megjegyzi, hogy az elhanyagolt trópusi betegségek továbbra is emberek milliárdjait érintik, és sok országban nem megfelelő a kezeléshez való hozzáférés, ami rávilágít arra, hogy sürgősen meg kell erősíteni az EU és partnerei megelőzési, felkészültségi és reagálási képességeit, különösen a globális dél országaiban, annak biztosítása érdekében, hogy a globális erőfeszítések előnyeit mindenki élvezhesse; ösztönzőket szorgalmaz a trópusi betegségeket célzó gyógyszerek kutatásának és fejlesztésének előmozdítására; felhívja az EU-t, hogy tegyen proaktív intézkedéseket az innováció

---

1 https://www.who.int/director-general/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-media-briefing-17-march-2025.

ösztönzése és a gyógyszerek elérhetőségének felgyorsítása érdekében;

22. aggodalommal állapítja meg, hogy a szakképzett személyek által nyújtott szüléskísérések számának javulása, valamint az újszülöttkori mortalitási és az öt év alatti halálozási arány globális csökkenése ellenére az anyai mortalitás 2015 óta szinte változatlan; rámutat az alacsony jövedelmű és a magas jövedelmű országok közötti jelentős eltérésekre, valamint a magas és a nagyon magas készenléti állapotú, instabil országokban uralkodó zavaró helyzetre; határozott fellépésre szólít fel a tagállamokban és az EU külső politikáinak részeként annak érdekében, hogy jelentős előrelépés történjen az anyai mortalitás csökkentésére, a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokhoz való egyetemes hozzáférés biztosítására vonatkozó 2030-as cél felé, beleértve a minőségi gyermekágyi egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítását, a szakképzett szüléskísérést, a sürgősségi szülészeti ellátást, az átfogó szülészeti és szülés utáni szolgáltatásokat, a családtervezést és a legális abortuszokat;

23. kiemeli, hogy a serdülők körében a szülési arány csökkenése és a modern fogamzásgátló módszerekhez való hozzáférés terén tapasztalható előrelépések előnyeit nem minden nő és lány tudja egyformán élvezni; rámutat a továbbra is fennálló társadalmi, gazdasági és regionális egyenlőtlenségekre, amelyek akadályozzák a pozitív tendenciák terjedését; felhívja az EU-t, hogy prioritásként biztosítsa a biztonságos és hatékony fogamzásgátlási módszerekhez és a legális abortuszszolgáltatásokhoz való hozzáférést a tagállamokban, és külső politikái révén járuljon hozzá ugyanezekhez; ismét kéri, hogy a biztonságos és legális abortuszhoz való jog kerüljön bele az EU Alapjogi Chartájába;

24. emlékeztet arra, hogy a szexuális és reproduktív egészség és jogok teljes körű megvalósítása, valamint a nők és lányok testi autonómiájának fenntartása elengedhetetlen a nemek közötti egyenlőség eléréséhez; kiemeli, hogy a szexuális és reprodukciós egészség és jogok az egyetemes egészségügyi ellátás szerves részét képezik, és kritikus fontosságúak a 3. fenntartható fejlődési cél, különösen a 3.7. részcél elérése szempontjából; felszólítja a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy a szexuális és reprodukciós egészség és jogok szerepeljenek az egyetemes egészségügyi ellátással kapcsolatos uniós kezdeményezésekben és programokban;

25. sajnálja, hogy a nem fertőző betegségekre vonatkozó globális nyomonkövetési keretben elfogadott kilenc globális önkéntes célkitűzés megvalósítása lassú és egyenetlen; hangsúlyozza, hogy e hatékony beavatkozások fokozott igénybevétele nélkül az országok fele nem fogja elérni a 2030-ra kitűzött, a nem fertőző betegségekkel kapcsolatos korai halálozás egyharmaddal való csökkentésére irányuló fenntartható fejlődési célt; ezért megerősített, összehangolt

és több ágazatra kiterjedő intézkedésekre szólít fel a nem fertőző betegségek megelőzése és ellenőrzése érdekében a szenvedés csökkentése és a korai halálozás megelőzése érdekében; kéri továbbá, hogy kezeljék prioritásként a WHO „a piacon a legjobb” politikáinak végrehajtását annak érdekében, hogy foglalkozzanak a nem fertőző betegségek elsődleges kockázati tényezőivel, többek között a dohányzással, az egészségtelen étrenddel, a káros alkoholfogyasztással, a kábítószer-fogyasztással és a fizikai inaktivitással; kéri továbbá a WHO dohányzás visszaszorításáról szóló keretegyezményének valamennyi aláíró államban való teljes körű végrehajtását;

26. felhívja a Bizottságot, hogy a környezeti levegő minőségéről szóló irányelvvel[1] összhangban teljes mértékben hangolja össze az uniós levegőminőségi előírásokat a WHO iránymutatásaival; emlékeztet arra, hogy a fenntartható városok és közösségek, és különösen a városi területek légszennyezési szintjének kezelése kulcsfontosságú az egészség és a jóllét előmozdítása szempontjából, mivel a világ népességének több mint fele jelenleg városokban él;

27. fokozott, összehangolt és holisztikus fellépésre, többéves és testre szabott tervezésre és jelentős beruházásokra szólít fel az egyetemes egészségügyi ellátás elérése érdekében; hangsúlyozza, hogy meg kell erősíteni az egészségügyi rendszereket és az egészségügyben dolgozó munkaerőt, biztosítani kell a minőségi egészségügyi szolgáltatásokhoz, valamint a biztonságos, hatékony és megfizethető gyógyszerekhez és oltóanyagokhoz való méltányos hozzáférést, elő kell mozdítani a betegségmegelőzést és -kezelést, innovatív megoldásokat kell kidolgozni, valamint befogadó és reziliens egészségügyi rendszereket kell kiépíteni; intézkedéseket szorgalmaz továbbá a súlyosbító környezeti tényezők kezelése, a veszélyes vegyi anyagok és szennyezés okozta betegségek és halálesetek számának csökkentése, az újonnan megjelenő és újra megjelenő zoonózis-járványokból és világjárványokból eredő kockázatok csökkentése, valamint az antimikrobiális rezisztencia elleni küzdelem érdekében; hangsúlyozza, hogy támogatni kell a szociális és szolidáris egészségügyi szervezeteket, és foglalkozni kell az egészséget meghatározó társadalmi tényezőkkel és a minőségi ellátáshoz és szolgáltatásokhoz, többek között a szexuális és reproduktív egészségügyi szolgáltatásokhoz való hozzáférés terén fennálló egyenlőtlenségekkel, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő népességcsoportok, például a fogyatékossággal élő nők és lányok esetében, különös tekintettel a közvetlenül érintett régiókra, valamint a vidéki és távoli közösségekre;

---

[1] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2024/2881 irányelve (2024. október 23.) a környezeti levegő minőségéről és a Tisztább levegőt Európának elnevezésű programról (HL L, 2024/2881, 2024.11.20., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/2881/oj).

28. hangsúlyozza, hogy horizontális programozásra van szükség az egészségügyi politikában, valamint be kell ruházni az egészségügyi veszélyekkel szembeni felkészültségbe és a reziliens közegészségügyi rendszerekbe; felszólít a fertőző és nem fertőző betegségek elleni oltóanyagok és gyógyszerek kutatásába és fejlesztésébe történő beruházások növelésére, amelyek elsősorban a fejlődő országokat érintik, abból a célból, hogy megfizethető alapvető gyógyszerekhez és oltóanyagokhoz biztosítsunk hozzáférést; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy 2022-ben 20,5 millió gyermek nem jutott hozzá életmentő oltóanyagokhoz[1]; megjegyzi, hogy az oltóanyagokhoz való hozzáférésnek méltányosnak kell lennie a hatékony globális reagálás érdekében; felszólít arra, hogy az olyan kezdeményezéseket, mint a Global Gateway, használják fel a gyógyszerek és a gyógyászati technológiák helyi előállításába történő beruházások megkönnyítésére, és a kapacitások világszerte történő megerősítése révén a jövőbeli egészségügyi vészhelyzetek megelőzésére;

29. megerősíti elkötelezettségét az „egy egészség” megközelítés iránt; úgy véli, hogy az „egy egészség” megközelítés alkalmazása kulcsfontosságú a 3. fenntartható fejlődési céllal kapcsolatos előrelépés elérése szempontjából; hangsúlyozza továbbá, hogy a Bizottságnak és a tagállamoknak teljes mértékben végre kell hajtaniuk az EU globális egészségügyi stratégiáját, nyomon kell követniük annak végrehajtását, és rendszeresen be kell számolniuk a Parlamentnek a stratégia célkitűzéseinek eléréséről;

30. emlékeztet arra, hogy a megfizethető minőségi gyógyszerekhez való hozzáférés a technológia- és tudástranszfertől is függ; hangsúlyozza ezért a szellemitulajdon-jogok kereskedelmi vonatkozásairól szóló WTO-megállapodás (TRIPS) rugalmasságát, amelyet a dohai nyilatkozat is megerősít, mint olyan legitim szakpolitikai intézkedést, amelyet a kormányok felhasználhatnak a közegészség védelmére és előmozdítására azáltal, hogy korlátokat és biztosítékokat határoznak meg a szellemitulajdon-jogok érvényesítésére vonatkozóan; sürgeti az EU-t annak biztosítására, hogy a fejlődő országokkal kötött kereskedelmi megállapodások teljes mértékben támogassák ezt a célkitűzést;

31. hangsúlyozza, hogy a környezeti kockázatok felelősek a betegségek okozta terhek negyedéért világszerte[2]; emlékeztet arra, hogy az „egy egészség” megközelítéssel összhangban az emberi és állati egészség bolygónk egészségétől függ, és hogy az egészséges környezet egyetemes emberi jog és a fenntartható fejlődés és az emberi jóllét alapvető pillére; üdvözli, hogy az ENSZ Közgyűlése széles körben

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://www.who.int/data/gho/data/themes/public-health-and-environment.

támogatta a tiszta, egészséges és fenntartható környezethez való jog egyetemes emberi jogként[1] való elismerését, és felszólít annak hatékony uniós szintű védelmére; hangsúlyozza, hogy be kell tiltani a legveszélyesebb vegyi anyagokat, többek között be kell tiltani az endokrin károsító anyagokat, és fokozatosan ki kell vezetni az „örök vegyi anyagokat” (PFA-anyagok), és csak akkor szabad engedélyezni azok használatát, ha elengedhetetlenek az olyan kritikus ágazatok, mint az orvostechnikai eszközök, a gyógyszerek és a klímasemleges és digitális gazdaságra való kettős átálláshoz szükséges termékek ágazata számára; hangsúlyozza, hogy be kell tiltani az EU-ban betiltott vegyi növényvédő szerek harmadik országokba irányuló kivitelét is;

32. kiemeli az éghajlati válság miatt növekvő egészségügyi kockázatokat, beleértve a hőség által okozott betegségeket, a légzőszervi és szív- és érrendszeri betegségek gyakoribb előfordulását, valamint a vektorok által terjesztett és a vízzel terjedő betegségek terjedését; célzott erőfeszítésekre szólít fel a kiszolgáltatott helyzetben lévő népességcsoportok, köztük az idősek, a gyermekek, a már meglévő betegségekkel küzdők, a fogyatékossággal élő személyek és az alacsony jövedelmű közösségek védelme érdekében, akik az éghajlathoz kapcsolódó aránytalan egészségügyi kockázatokkal szembesülnek; sürgeti a szélsőséges időjárási események során a hőségre vonatkozó helyi cselekvési tervek végrehajtását, hozzáférhető menedékhelyek és célzott tájékoztatás biztosítását;

33. továbbá hangsúlyozza, hogy a szélsőséges időjárási események megzavarják az egészségügyi infrastruktúrát, az energiaellátást és az ellátási láncokat, és ezáltal veszélyeztetik a kritikus orvosi ellátáshoz és kezeléshez való hozzáférést; hangsúlyozza, hogy be kell ruházni az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliens egészségügyi rendszerekbe, többek között a katasztrófákkal szemben ellenálló infrastruktúrába, az egészségügyi létesítmények megújuló energiaforrásaiba, valamint a szilárd víz- és szennyvízrendszerekbe; felszólít a korai előrejelző rendszerek, a mobil egészségügyi egységek és a decentralizált közösségi alapú egészségügyi modellek integrálására az ellátás folytonosságának biztosítása érdekében éghajlati vészhelyzetekben; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát építsék be valamennyi közegészségügyi politikába és nemzeti egészségügyi stratégiába; ösztönzi a fenntartható fejlődési célokhoz igazodó mutatók használatát az éghajlatváltozás egészségügyi hatásainak nyomon követése, valamint az uniós és nemzeti szintű alkalmazkodási stratégiák irányítása érdekében;

5. fenntartható fejlődési cél – A nemek egyenlőségének megvalósítása, minden nő és lány társadalmi szerepének megerősítése

---

1 https://docs.un.org/en/A/RES/76/300.

34. súlyos aggodalmának ad hangot a nemek közötti egyenlőség felé tett lassú előrehaladás miatt, mivel a mutatók többsége elmarad a célkitűzésektől, ami azzal a veszéllyel jár, hogy a nemek közötti egyenlőség és a nők jogai terén további visszaesés következik be, beleértve azokat az intézkedéseket is, amelyek szűkítik a női emberi jogi jogvédők civil társadalmi mozgásterét; úgy véli, hogy a fejlesztési támogatások csökkentése már most is negatívan befolyásolja a nők társadalmi szerepvállalását és a nemek közötti egyenlőséget; megerősíti, hogy a nemek közötti egyenlőség mind különálló cél, mind a többi fenntartható fejlődési cél elérésének katalizátora; szorgalmazza, hogy az EU töltsön be határozott nemzetközi vezető szerepet a nemek közötti egyenlőség és a nők jogainak szakpolitikai és pénzügyi támogatás révén történő előmozdítása terén;

35. gyorsított és célzott fellépésre szólít fel a nőkkel és lányokkal szembeni erőszak és zaklatás valamennyi formájának felszámolása érdekében, beleértve a szexuális és nemi alapú erőszakot és a technológia révén lehetővé tett nemi alapú erőszakot is, valamint az olyan káros gyakorlatok megszüntetése érdekében, mint a gyermek-, a korai és a kényszerházasság, az úgynevezett „becsületalapú” erőszak, a sterilizálás és a női nemi szervek megcsonkítása; emlékeztet arra, hogy több mint 230 millió lány és nő esett át a női nemi szervek megcsonkításán[1], és sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az új becslések szerint 2016-hoz képest 30 millióval nőtt az esetek száma[2]; továbbra is mély aggodalmát fejezi ki az anyai mortalitás világszerte magas aránya miatt, különösen az alacsony és az alacsony-közepes jövedelmű országokban; hangsúlyozza, hogy a szexuális kényszerítés továbbra is az emberi jogok megsértésének egyik legelterjedtebb formája, és sürgeti, hogy a beleegyezés hiányából kiindulva dolgozzák ki a szexuális kényszerítés közös fogalommeghatározását; hangsúlyozza, hogy az 5. fenntartható fejlődési cél részcéljainak is fontos szerepet kell játszaniuk a harmadik országokkal fenntartott kapcsolatokban;

36. hangsúlyozza, hogy az éghajlatváltozás aránytalanul sújtja a nőket, különösen a legkevésbé fejlett országokban és a vidéki térségekben; hangsúlyozza, hogy ez az aránytalan hatás egyedi fenyegetést jelent megélhetésükre, egészségükre és biztonságukra nézve, beleértve az élelmiszer- és vízellátás fokozott bizonytalanságát, az éghajlatváltozással kapcsolatos lakóhelyelhagyással és a migrációval összefüggésben a nemi alapú erőszaknak való fokozott kitettséget, valamint az éghajlati szempontból érzékeny ágazatoktól való függés miatti nagyobb gazdasági instabilitást; hangsúlyozza, hogy az éghajlati válság miatt lakóhelyüket elhagyni kényszerülő személyek

---

1 https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/female-genital-mutilation.

2 https://www.unicef.org/press-releases/over-230-million-girls-and-women-alive-today-have-been-subjected-female-genital.

közül ötből négy nő és lány[1]; kéri, hogy az éghajlat-politikai cselekvési tervek minden szinten foglalják magukban a nők támogatását és a nők éghajlat-politikai döntéshozatalban való részvételének támogatását; felszólít az egészségügyi rendszerek megerősítésére az éghajlattal kapcsolatos, nőket érintő betegségek kezelése érdekében és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodással kapcsolatos oktatás előmozdítására; várakozással tekint az ENSZ Éghajlatváltozási Keretegyezménye (UNFCCC) keretében a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új cselekvési terv elé; felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy a COP30 keretében törekedjenek vezető szerepre a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó új, nagyratörő és hatékony cselekvési terv elfogadásában;

37. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a nők szexuális és reproduktív jogai világszerte továbbra is korlátozottak, és hangsúlyozza, hogy foglalkozni kell azokkal az akadályokkal, amelyek gátolják a nőket abban, hogy döntéseket hozzanak a fogamzásgátlással, az egészségügyi ellátáshoz való hozzáféréssel és a szexuális beleegyezéssel kapcsolatban, elismerve, hogy a társadalmi-gazdasági tényezők, az oktatás és a földrajzi hely jelentősen befolyásolják a nők e jogok gyakorlására való képességét; emlékeztet, hogy az EU elkötelezett azon, minden embert megillető jog előmozdítása, védelme és érvényesítése mellett, hogy saját szexualitása, illetve szexuális és reprodukciós jogai felett teljes mértékben maga rendelkezzen, továbbá azokkal kapcsolatban szabad és felelősségteljes döntéseket hozzon, hátrányos megkülönböztetéstől, kényszertől és erőszaktól mentesen; figyelmeztet arra, hogy az 5. fenntartható fejlődési cél részcéljai nem érhetők el, ha a szexuális és reproduktív egészséghez és a reproduktív jogokhoz való egyetemes hozzáférés nincs garantálva az EU-ban és világszerte, és felhívja az EU-t, hogy a szakpolitikákban és a finanszírozásban kezelje prioritásként ezt a kérdést, és rögzítse a legális és biztonságos abortuszhoz való jogot az Európai Unió Alapjogi Chartájában; megismétli, hogy valamennyi nőnek hozzá kell férnie a szexuális és reproduktív egészségügyi gondozási szolgáltatásokhoz, beleértve a családtervezést, a tájékoztatást és az oktatást, és kéri a reproduktív egészség nemzeti stratégiákba és programokba való bevonását; fokozott beruházásokra szólít fel ezeken a területeken az átfogó és megkülönböztetésmentes szolgáltatásokhoz való hozzáférés biztosítása érdekében;

38. felszólít a nők jogainak, társadalmi szerepvállalásának és önállóságának előmozdítására és a nemi alapú erőszak valamennyi formája elleni küzdelemre összpontosító programok finanszírozásának folytatására; felhívja a Bizottságot annak

---

1 https://www.un.org/en/climatechange/science/climate-issues/women#:~:text=When%20extreme%20weather%20disasters%20strike%2C%20women%20and,of%20climate%20change%20are%20women%20and%20girls.

biztosítására, hogy az összes új külső tevékenység 85%-ában jelentős vagy fő célkitűzésként szerepeljen a nemek közötti egyenlőség, és hogy minden országban a hivatalos fejlesztési támogatás 20%-át olyan programokra fordítsák, amelyek egyik fő célkitűzése a nemek közötti egyenlőség; felhívja továbbá a Bizottságot, hogy biztosítsa a szigorú nemi szempontú elemzések, a nemek szerint lebontott adatgyűjtés, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő költségvetés-tervezés és a nemi szempontú hatásvizsgálatok szisztematikus végrehajtását;

39. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottságának (DAC) adományozói által a nemek közötti egyenlőséghez nyújtott támogatás 2022-ben csökkent, ami egy évtizedes növekedés után az első csökkenést jelenti[1]; megjegyzi, hogy a kioszthatóhivatalos fejlesztési támogatásoknak csupán 4 %-a összpontosított fő célkitűzésként a nemek közötti egyenlőségre[2]; hangsúlyozza, hogy új forrásokat kell mozgósítani a nemek közötti egyenlőség felé történő előrehaladás újraindítása érdekében; sajnálja, hogy a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó III. cselekvési terv elindítása óta az összes, a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő/célzott cselekvésnek csak 3,8%-a tűzte ki fő célként a nemek közötti egyenlőséget, ami elmarad az NDICI-rendeletben meghatározott 5%-os célértéktől[3]; felszólítja a tagállamokat és a Bizottságot, hogy jelentősen növeljék azon uniós fellépések számát, amelyek fő célkitűzése a nemek közötti egyenlőség előmozdítása; felszólítja az EU-t, hogy növelje a nemek közötti egyenlőséget támogató többoldalú alapok, például az ENSZ nőjogi szervezete, valamint a szexuális és reprodukciós egészséget támogató alapok, például az ENSZ Népesedési Alapja és az AIDS, a tuberkulózis és a malária elleni küzdelmet célzó globális alap finanszírozását;

40. emlékeztet arra, hogy általában a nők végzik a legtöbb fizetés nélküli háztartási és gondozási munkát, ami aránytalan terhet ró az alacsonyabb jövedelmű háztartásokra, hozzájárulva a szegénységhez, az egyenlőtlenséghez és a bizonytalan életkörülményekhez, valamint csökkentve a nők munkaerőpiaci részvételét; szorgalmazza, hogy erősebben ösztönözzék minden nőnek a szakmai és magánélet

---

1 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

2 https://www.oecd.org/en/publications/development-finance-for-gender-equality-2024_e340afbf-en.html.

3 Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj).

közötti egyensúlyhoz való jogát a közös felelősségvállalás, valamint a magánélet, a családi élet és a szakmai élet összeegyeztetését elősegítő munkakörülmények alapján; felszólít a nemek közötti bér- és nyugdíjszakadék megszüntetésére irányuló erőfeszítések felgyorsítására, valamint a horizontális és vertikális munkaerőpiaci szegregáció kezelésére, többek között az ápolási-gondozási ágazatban; felszólít továbbá a nők teljes körű, egyenlő és érdemi részvételének és vezető szerepének biztosítására a köz- és magánszektorban a döntéshozatali szerepekben és lehetőségeknél, többek között a béke és a biztonság minden szempontja tekintetében; kéri a nők részvételének további előmozdítását a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika területén;

41. elismeri, hogy sürgősen reagálni kell az EU-ban a nemek közötti egyenlőség terén elért haladást akadályozó negatív tendenciákra, többek között a nemi alapú erőszakra és az egyre elterjedtebb szexista politikai diskurzusra; e tekintetben üdvözli a Bizottság nők jogaira vonatkozó ütemtervét, amely iránytűként szolgál a jövőbeli uniós fellépéshez az Unión belül és kívül egyaránt, és az új nemi esélyegyenlőségi stratégia alakításában 2026-tól; hangsúlyozza, hogy ennek az ütemtervnek elő kell mozdítania az 5. fenntartható fejlődési céllal kapcsolatos nagyobb előrelépést és elszámoltathatóságot célzó jogalkotási és nem jogalkotási intézkedések végrehajtását, és a tagállamok fokozottabb bevonására szólít fel; átfogó megközelítést sürget a szexuális és reproduktív szolgáltatások, valamint az interszekcionális megkülönböztetés kezelése és a kiszolgáltatott nők védelme terén;

42. sajnálatát fejezi ki a civil társadalmi szervezetek, különösen a nőjogi szervezetek elleni egyre növekvő indokolatlan támadások miatt, mind az EU-ban, mind világszerte; hangsúlyozza, hogy védelmi mechanizmust kell létrehozni az emberi jogi aktivisták számára az EU-ban, különös figyelmet fordítva a nők és az LMBTIQ+-személyek jogai és a szexuális és reproduktív egészség és jogok terén dolgozó emberi jogi aktivistákra; felszólít a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó politikák (a nemek közötti egyenlőségre vonatkozó cselekvési terv, nemi esélyegyenlőségi stratégia) teljes körű végrehajtására, többek között a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal kapcsolatos komponenseikben, és kitart amellett, hogy ezt a végrehajtást többek között a nők jogaival és a szexuális és reproduktív egészséggel és jogokkal foglalkozó szervezetek számára nyújtott megfelelő finanszírozással és a családtervezésre, a megfizethető fogamzásgátlásra, az ingyenes, biztonságos és legális abortuszra és az anyák egészségügyi ellátására vonatkozó információkkal kell támogatni; hangsúlyozza, hogy a nőjogi szervezetek továbbra is rendszerszinten alulfinanszírozottak, és világszinten a hivatalos fejlesztési támogatások kevesebb mint 1%-át kapják;

43. elismeri, hogy az előrelépés ellenére világszerte 122 millió lány marad ki az iskolából[1]; hangsúlyozza, hogy az oktatáshoz való egyenlő hozzáférés alapvető fontosságú a fenntartható fejlődés, a szegénység csökkentése és a gazdasági jólét szempontjából, mivel lehetővé teszi a nők és lányok számára, hogy teljes mértékben részt vegyenek a társadalomban; kéri, hogy ezen egyenlőtlenségek kezelése érdekében építsenek be a nemek közötti egyenlőség szempontját érvényesítő stratégiákat az oktatási politikákba; felszólítja a tagállamokat, hogy biztosítsák az oktatást az általános és középiskolákban a nemi alapú erőszak és a nemi sztereotípiák elleni küzdelemre összpontosítva; hangsúlyozza, hogy a lányok oktatásába való beruházás magasan megtérül az eljövendő generációk számára, mivel közvetlenül hozzájárul alapvető jogaik érvényesítéséhez és az erőszak minden formájával szembeni védelmükhöz, ugyanakkor hozzájárul az egész társadalom jóllétének javulásához is;

44. elismeri a nők és lányok aránytalan kiszolgáltatottságát a konfliktusok és humanitárius válságok során, beleértve a szexuális és nemi alapú erőszak, a lakóhelyelhagyás és az alapvető szolgáltatások zavarának való kitettségük fokozott kockázatát; megerősíti a nők és lányok alapvető szerepét a békeépítésben, a konfliktusmegoldásban és a konfliktus utáni újjáépítésben, hangsúlyozva a béketárgyalásokban és a döntéshozatali folyamatokban való alapvető részvételüket, amint azt a nőkkel, a békével és a biztonsággal kapcsolatos menetrend is körvonalazza;

45. határozottabb politikákra és fellépésekre szólít fel, amelyek előmozdítják a földhöz, a hitelhez, a vállalkozói léthez és az oktatáshoz való hozzáférést, valamint a foglalkoztatást és az egészséget, különösen a kiszolgáltatott helyzetben lévő nők és lányok, a fogyatékossággal élő nők, a várandós nők és a vidéki térségekben élő nők számára;

46. tudomásul veszi az „Elértük már? Az ENSZ 5. fenntartható fejlődési célra vonatkozó rendszerértékeléseinek összefoglalója” című, 2024. évi közös jelentésben felsorolt tanulságokat, beleértve annak fontosságát, hogy hatékonyan bevonják a férfiakat és a fiúkat a programokba és a kezdeményezésekbe azokban a kérdésekben, amelyek oktatják és segítik őket magatartásuk megváltoztatásában, ami szükséges a célok eléréséhez, vagy a célok humanitárius helyzetekben való tartósabb és átfogó előnyben részesítését;

47. sajnálatát fejezi ki az LMBTIQ+-jogok terén tapasztalható visszalépés és a nemek közötti egyenlőséget fenyegető transzfóbia miatt; elítéli, hogy 2021 és 2022 folyamán csupán három LMBTIQ+-ellenes szervezet 1 milliárd USD összegű bevételt könyvelt el,

---

1 https://www.unwomen.org/en/news-stories/press-release/2025/03/fast-facts-30-years-of-uneven-progress-for-adolescent-girls.

miközben 8 000, világszerte támogatásban részesülő LMBTIQ+-szervezet összesen 905 millió USD-t kapott[1]; figyelmeztet a genderellenes tevékenységek finanszírozásának aggasztó növekedésére, amelynek célja a nők és az LMBTIQ+-személyek jogai terén az elmúlt évtizedekben elért progresszív eredmények lerombolása;

48. felhívja az EU-t, hogy tiltsa be a tagállamokban a konverziós terápiát nyújtó központokat, és tegyen meg minden tőle telhetőt annak érdekében, hogy mindenhol megakadályozza ezt a gyakorlatot;

8. fenntartható fejlődési cél – Tartós, befogadó és fenntartható gazdasági növekedés, teljes és termelékeny foglalkoztatás és méltányos munka elősegítése mindenki számára

49. riasztónak tartja, hogy a 2025. évi magas szintű politikai fórumon részletes felülvizsgálat tárgyát képező fenntartható fejlődési célok közül a 8. tekintetében a legmagasabb a stagnálás vagy a visszalépés aránya;

50. aggodalmának ad hangot azzal kapcsolatban, hogy az elmúlt évtizedben csökkentek a munkavállalói jogok, az egyesülési szabadság és a kollektív tárgyaláshoz való jogok, kiemelve annak a társadalmi igazságosságra gyakorolt kedvezőtlen hatását, valamint a termelékeny foglalkoztatás és a mindenki számára elérhető méltányos munka előmozdítására irányuló erőfeszítéseket; mivel a világ népességének egyötöde olyan országokban él, ahol nagyok az egyenlőtlenségek[2]; megerősíti, hogy a „senkit nem hagyunk hátra” elvvel összhangban meg kell erősíteni a szociális intézkedéseket az egyenlőtlenségek kezelése érdekében, figyelembe véve az infláció, a növekvő költségvetési nyomás és a geopolitikai feszültségek társadalmi következményeit, valamint az éghajlatváltozás és a szélsőséges időjárási események a munkavállalók egészségére és biztonságára gyakorolt hatásának kockázatait; hangsúlyozza az „igazságos átmenet” fontosságát a gazdaság széntelenítése során annak biztosítása érdekében, hogy az átmenet minden érintett számára a lehető legméltányosabb és leginkluzívabb legyen;

51. határozottabb politikákra és merész fellépésekre szólít fel az inkluzív és fenntartható gazdasági fejlődés előmozdítása érdekében; sürgeti az EU-t és a globális partnereket, hogy használjanak a Global Gateway-hez hasonló eszközöket, hogy több finanszírozási forrást – például magánszektorbeli beruházásokat – mozgósítsanak, tartsák

---

1 ODI szakpolitikai tájékoztató – „Where next for feminist foreign policy on funding feminist movements?” [Merre lépjen tovább a feminista külpolitika a feminista mozgalmak finanszírozása terén?] https://media.odi.org/documents/ODI-ET-FundingMovements-PB-EN-May24-Final.pdf.

2 https://www.worldbank.org/en/publication/poverty-prosperity-and-planet.

tiszteletben a szociális és környezetvédelmi normákat, és mozdítsák elő olyan tisztességes munkahelyek létrehozását, amelyek csökkentik a jövedelmi egyenlőtlenségeket, és biztosítják, hogy senki se maradjon le; elismeri a magánfinanszírozás szerepét a fenntartható fejlődési célok eléréséhez szükséges finanszírozási hiány áthidalásában; kiemeli azonban, hogy közberuházásokra van szükség az olyan kritikus szolgáltatásokba, mint az egészségügy, az oktatás és a szociális védelem;

52. hangsúlyozza, hogy kezelni kell a területi és lakhatási egyenlőtlenségeket a megfizethető, megfelelő és energiahatékony lakhatáshoz való hozzáférés támogatása révén, különösen a hátrányos helyzetű városi és vidéki területeken; felszólít az integrált közösségfejlesztésbe, a szociális infrastruktúrába és az alapvető szolgáltatásokba történő beruházások növelésére a társadalmi kohézió és a gazdasági befogadás előmozdítása érdekében; ösztönzi a helyi és regionális önkormányzatok támogatását a fenntartható, inkluzív és reziliens, az éghajlatot, az egészségügyet, a lakhatást, a mobilitást és a társadalmi befogadást összekötő fejlesztési stratégiák végrehajtásában;

53. aggodalmát fejezi ki amiatt, hogy számos fejlődő országban továbbra is lassú és egyenetlen a gazdasági növekedés, amelyet gyakran strukturális gyengeségek, gazdasági egyenlőtlenségek, politikai instabilitás és külső sokkhatások, valamint az éghajlatváltozás növekvő hatása hátráltatnak; hangsúlyozza, hogy az egyedi közösségi szükségleteket kezelő helyi kezdeményezések alapvető szerepet játszanak a méltányos gazdasági növekedés előmozdításában; hangsúlyozza továbbá, hogy a gazdasági folyosókkal kapcsolatos regionális együttműködés fokozza a kereskedelmet, a beruházásokat, a fenntartható iparosítást és a gazdasági diverzifikációt;

54. javasolja a kutatásba, a fenntartható üzleti gyakorlatokba, a zöld és digitális átállásba, a minőségi oktatásba és a készségfejlesztésbe, többek között az átképzésbe és a továbbképzésbe, valamint azok piaci igényekhez való igazításába történő köz- és magánberuházások növelését, valamint a kis- és középvállalkozások és az induló vállalkozások támogatását a finanszírozáshoz való hozzáférés támogatása, valamint a beruházások és az innováció előmozdítása érdekében; megismétli, hogy különös figyelmet kell fordítani a nők gazdasági szerepvállalásának előmozdítására és az üzleti lehetőségekhez való méltányos hozzáférés biztosítására; inkluzív politikákat szorgalmaz a munkahelyen a fogyatékossággal élő személyek számára;

55. ismételten hangsúlyozza a fiatalok foglalkoztatását, oktatását és szakképzését támogató szakpolitikák fontosságát; hangsúlyozza, hogy a fenntartható fejlődés szempontjából nagy jelentőséggel bír a globális dél országainak növekvő fiatal népessége; kitart annak fontossága mellett, hogy szorosabb kapcsolatot kell teremteni az

oktatás, a készségfejlesztés és a foglalkoztatás között annak lehetővé tétele érdekében, hogy a gyorsan változó munkaerőpiacon tisztességes munkához lehessen jutni;

56. hangsúlyozza, hogy a gazdasági növekedés ösztönzésére irányuló kezdeményezéseknek együtt kell járniuk a társadalmi igazságossággal, a nemek közötti egyenlőséggel, a munkavállalói jogokkal és a környezetvédelemmel; felhívja az EU-t, hogy konstruktívan foglalkozzon az üzleti vállalkozások emberi jogi felelősségéről szóló ENSZ-egyezménnyel, és dolgozzon annak elfogadásán;

57. sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy a globális munkaerő több mint fele informális foglalkoztatásban áll[1], ami jelentősen akadályozza a társadalmi igazságosságot és az inkluzív növekedést; mély aggodalmának ad hangot amiatt, hogy a legkevésbé fejlett országokban, a szubszaharai Afrikában, valamint Közép- és Dél-Ázsiában tízből csaknem kilenc munkavállaló még mindig informálisan dolgozik[2];

58. megjegyzi, hogy bár a bruttó hazai termék továbbra is a gazdasági teljesítmény fontos mutatója, további, társadalmi és környezeti dimenziókat tükröző mérőszámokat kell figyelembe venni a gazdaságpolitikai döntéshozatal kiegyensúlyozottabb és tájékozottabb megközelítésének elérése érdekében;

59. további intézkedésekre szólít fel a kényszermunka és az emberkereskedelem felszámolása, valamint a gyermekmunka minden formájának felszámolása érdekében, beleértve a gyermekkatonák toborzását és bevetését is;

14. fenntartható fejlődési cél – Az óceánok, tengerek és tengeri erőforrások fenntartható fejlődés érdekében történő megőrzése és használata

60. hangsúlyozza a tengerszennyezés, a part menti eutrofizáció, az óceánok elsavasodása, a hőmérséklet emelkedése, a túlhalászás, a tengeri biológiai sokféleség csökkenése, az élőhelyek pusztulása, a fenntarthatatlan ipari gyakorlatok, a víz alatti zaj és a szárazföldi vizek szennyezése terén tapasztalható riasztó tendenciákat, amelyek önmagukban és halmozottan veszélyeztetik a tengeri ökoszisztémákat és a part menti közösségeket, különösen a fejlődő

---

1 https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2023/04/informality-and-globalisation_d7548f2e/c945c24f-en.pdf, https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

2 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

országokban és a kiszolgáltatott régiókban, és akadályozzák a 14. fenntartható fejlődési cél részcéljainak elérését;

61. sajnálja, hogy nem történik tényleges előrelépés a 14. fenntartható fejlődési cél részcéljainak elérése felé, és egyes esetekben romlottak ezek kilátásai, a növekvő gazdasági nyomás mellett különösen a hatékony intézkedések hiánya miatt; riasztónak tartja, hogy a 2020-ra kitűzött 14. fenntartható fejlődési cél részcéljai közül egyik sem teljesült; úgy véli, hogy a marginális vagy mérsékelt előrehaladás, valamint a stagnálás és a visszalépés magas szintje azt jelenti, hogy a globális fellépés messze elmarad a 14. fenntartható fejlődési cél részcéljainak időben történő eléréséhez szükséges sebességtől és mértéktől; emlékeztet arra, hogy a 14. fenntartható fejlődési cél megvalósításához elengedhetetlen a méltányosság mind az előnyök, mind a költségmegosztás terén;

62. megjegyzi, hogy a 14. fenntartható fejlődési cél továbbra is a legkevésbé finanszírozott fenntartható fejlődési célok közé tartozik, és hogy a jelenlegi finanszírozási hiány a becslések szerint mintegy évi 150 milliárd USD; hangsúlyozza, hogy az óceánokról szóló 2025. évi ENSZ-konferenciának új lendületet kell adnia a meglévő finanszírozási hiány megszüntetéséhez, valamint a 14. fenntartható fejlődési cél részcéljainak eléréséhez szükséges megnövelt finanszírozás mozgósításához szükséges stabil és támogató környezet megteremtéséhez; felhívja az EU-t és tagállamait, hogy fokozzák a tengeri ökoszisztémák védelméhez és helyreállításához való pénzügyi hozzájárulásukat; felhívja a Bizottságot, hogy különítsen el forrásokat az európai óceánvédelmi paktum számára az óceánok védelme és a fenntartható kék gazdaságra való igazságos átállás érdekében, ami a part menti közösségek, a gazdasági növekedés és a társadalom egészének javát szolgálja;

63. hangsúlyozza, hogy az óceánt egységes egészként kell megvédeni, és fenntartható módon kell használni; holisztikus megközelítésre szólít fel, amely integrálja a környezetvédelmet és -helyreállítást, a jólétet, a társadalmi igazságosságot, a fenntarthatóságot és a versenyképességet, valamint olyan átfogó keretet szorgalmaz, amely az óceánnal kapcsolatos valamennyi politika számára egységes referenciapontként szolgál; elvárja, hogy a küszöbön álló európai óceánvédelmi paktum nemzetközi példát mutasson azáltal, hogy ilyen holisztikus megközelítést biztosít az óceánnal kapcsolatos valamennyi szakpolitikában, és koherenciát biztosít az óceánhoz kapcsolódó valamennyi szakpolitikai területen;

64. úgy véli, hogy sürgősen kötelező erejű globális intézkedésekre és ökoszisztéma-alapú megközelítésre van szükség a hiányosságok kezelése, a fellépés felgyorsítása és az óceán hosszú távú egészségének biztosítása érdekében, a változó éghajlati feltételek mellett is; hangsúlyozza, hogy ezeknek az intézkedéseknek biztosítaniuk kell az emberi jogok és tengeri ökoszisztémáink

védelmét; különösen szükségesnek tartja a fenntartható halászatra való igazságos átállás támogatását, a jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelmet, az idegenhonos inváziós fajok növekvő számának kezelését, a tengeriélelmiszer-ágazat átláthatóságának megerősítését, a kisüzemi halászok jogainak védelmét, a tengervédelmi és -helyreállítási erőfeszítések növelését, valamint egy műanyagszennyezésről szóló globális szerződés elfogadását; emlékeztet arra, hogy a természet helyreállításáról szóló uniós jogszabály az egyik olyan eszköz, amellyel az EU teljesíteni tudja a tengeri és a part menti ökoszisztémák helyreállítására vonatkozó nemzetközi kötelezettségvállalásait;

65. fokozott globális fellépésre szólít fel az óceánok elsavasodása és az óceánhőszint kezelése érdekében, az óceán mint bolygónk legfontosabb szénelnyelője szerepének megőrzése, valamint a tengeri élővilág és az élelmiszerek hálózatának védelme érdekében;

66. üdvözli a nyílt tengerekről szóló ENSZ-szerződés (a nemzeti joghatóságon kívül eső területek tengeri biológiai sokféleségéről szóló megállapodás) elfogadását; sajnálja azonban, hogy a 27 uniós tagállam közül eddig csak egy ratifikálta ezt a szerződést; sürgeti az összes tagállamot, hogy mielőbb fejezzék be egyéni ratifikációs folyamataikat; felhívja a feleket, hogy folytassák az óceánra és az éghajlatváltozásra vonatkozó ENSZ-párbeszéddel kapcsolatos munkát, és biztosítsák a megállapodás gyors végrehajtását, többek között az EU világóceánra vonatkozó programjából származó források mozgósítása révén; üdvözli a Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy az ENSZ nyílt tengerekről szóló szerződését építsék be az uniós jogba;

67. emlékeztet a biológiai sokféleségre vonatkozó kunming-montreali keret 3. célja keretében tett kötelezettségvállalásra, amely szerint védett területek létrehozása és más hatékony területalapú védelmi intézkedések révén 2030-ra hatékony védelem alá kell helyezni a szárazföldi vízi és a tengertől távoli vízi területek, valamint a tengeri és part menti területek legalább 30%-át; úgy véli, hogy fokozott erőfeszítésekre van szükség a védett tengeri és part menti területek további bővítéséhez a 30%-os cél elérése, valamint a tengeri fajok, élőhelyek, ökoszisztémák és erőforrások megőrzésének és fenntartható kezelésének megkönnyítése érdekében; sajnálja, hogy az EU nem halad jó azon célkitűzésének elérése felé, hogy 2030-ra tengeri területei 30%-át védelem alá helyezze;

68. riasztónak tartja a tengerszennyezés növekvő szintjeit, amelyek 2040-re várhatóan megduplázódnak vagy megháromszorozódnak; kiemeli, hogy az óceánra nehezedő szennyezési nyomás nagy része szárazföldi tevékenységekből ered; határozottabb intézkedésekre és gyorsított végrehajtásra szólít fel, hogy mind uniós, mind nemzetközi szinten véget lehessen vetni a tengerszennyezésnek; hangsúlyozza, hogy a műanyag a tengeri hulladék legnagyobb, legkárosabb és

legtartósabb része; sajnálatát fejezi ki amiatt, hogy nem született következtetés a műanyagszennyezésről szóló első globális, jogilag kötelező erejű eszközről; sürgeti egy műanyagszennyezésről szóló ambiciózus globális szerződés elfogadását a kormányközi tárgyalások 2025-ös újraindításakor; támogatja az EU azon álláspontját, miszerint a végleges megállapodásnak tartalmaznia kell egy, az elsődleges műanyag polimerek gyártásának csökkentésére irányuló célkitűzést;

69. hangsúlyozza, hogy elő kell mozdítani az EU szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervét, amely jelentős célokat tartalmaz a vízminőség javítására, a hulladéktermelés csökkentésére és a tápanyagveszteség csökkentésére vonatkozóan; megjegyzi, hogy Európa felszíni vizeinek csupán 37%-a van egészséges ökológiai állapotban, és hogy a tápanyagszennyezés évente több mint 75 milliárd EUR-ba kerül[1]; megjegyzi továbbá, hogy a szennyezőanyag-mentesség nyomon követéséről és kilátásairól szóló, 2025. évi jelentés szerint a szennyezőanyag-mentességi célok közül csak kettő halad jó úton; hangsúlyozza, hogy a környezetvédelmi jogszabályok végrehajtása és érvényesítése elengedhetetlen a 2030-ra kitűzött szennyezőanyag-mentességi célok eléréséhez, és hogy további intézkedésekre van szükség; ismételten felszólítja a Bizottságot, hogy javasoljon 2030-ig teljesítendő nagyratörő uniós célokat az EU fogyasztási és anyaglábnyomának jelentős csökkentése és 2050-re bolygónk tűrőképességének határai közé szorítása érdekében, a 8. környezetvédelmi cselekvési program kívánalmainak megfelelően; kiemeli továbbá, hogy a szennyezés nyomon követése érdekében modern technológiákat kell alkalmazni, beleértve a mesterséges intelligenciát is;

70. hangsúlyozza, hogy az elővigyázatosság elvét a mélytengeri bányászatban is alkalmazni kell; e tekintetben megismétli, hogy támogatja a kereskedelmi célú mélytengeri bányászati kitermelésre vonatkozó nemzetközi moratóriumot, amely addig lenne érvényben, amíg sor nem kerül a mélytengeri bányászat által a tengeri környezetre, a biológiai sokféleségre és a tengeren zajló emberi tevékenységekre gyakorolt hatások megfelelő tanulmányozására és kutatására[2];

71. kiemeli, hogy a fenntartható halállomány folyamatos csökkenése rámutat az ökoszisztéma-alapú megközelítést követő szabályozási keret, valamint a hatékony és átlátható nyomonkövetési rendszerek fontosságára a fenntartható halászati gyakorlatok előmozdítása és a

---

1 https://environment.ec.europa.eu/topics/water/water-wise-eu/polluted-water_hu.

2 Az Európai Parlament 2024. február 7-i állásfoglalása Norvégia azon közelmúltbeli döntésével kapcsolatban, hogy előmozdítja a tengerfenék-bányászatot az Északi-sarkvidéken (HL C, C/2024/6333, 2024.11.7., ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6333/oj).

jogellenes, be nem jelentett és szabályozatlan halászat elleni küzdelem érdekében; üdvözli a WTO halászati támogatásokról szóló megállapodását, amely jelentős előrelépést jelent az olyan káros támogatások megszüntetése felé, amelyek hozzájárulnak a túlhalászáshoz; felhívja azokat a WTO-tagokat, amelyek ezt még nem tették meg, hogy helyezzék letétbe elfogadási okirataikat annak érdekében, hogy a megállapodás életbe léphessen; sürgeti továbbá a WTO-tagokat, hogy fokozatosan szüntessék meg a tengeri gazdasági tevékenységek környezeti szempontból káros támogatását, beleértve a káros halászati támogatásokat is;

72. elismeri, hogy a közösségi részvétellel járó fenntartható halászati gyakorlatok fontos szerepet játszanak a túlhalászás csökkentésében és a tengeri erőforrások hosszú távú fenntarthatóságának biztosításában; emlékeztet arra, hogy számos kisüzemi halászközösség továbbra is marginalizálódással és tisztességtelen versennyel szembesül; megjegyzi, hogy alapvető fontosságú a part menti és szigeti közösségek rezilienciájának és a kék gazdaságban rejlő lehetőségeknek az előmozdítása az uniós környezetvédelmi jogszabályokkal és célkitűzésekkel összhangban, biztosítva az ivóvízhez való hozzáférést, a fenntartható közlekedést, a szabályokon alapuló halászatot, a fenntartható turizmust, a vállalkozói készséget és a szolgáltatásokhoz való méltányos hozzáférést; felhívja a Bizottságot, hogy mozdítson elő a fenntartható halászatra vonatkozó nemzetközi normákat, többek között a globális szinten egyenlő versenyfeltételek biztosítása érdekében;

73. felhívja az EU-t, hogy erősítse meg és fokozza az óceántudománynak nyújtott támogatását; ösztönzi a tudományos kutatás előmozdítását és a pontos adatok terjesztését a bevált gyakorlatok kidolgozása és megosztása mellett; hangsúlyozza, hogy az óceángazdálkodási politikát integrálni kell az őslakos népek tudásával és a hagyományos tudással, a tudománnyal és a közösségi szerepvállalással; felszólít területalapú gazdálkodási eszközök kidolgozására és végrehajtására más megfelelő védelmi intézkedésekkel együtt;

17. fenntartható fejlődési cél – A végrehajtás eszközeinek erősítése és a Globális Partnerség újjáélesztése a fenntartható fejlődés érdekében

74. felhívja az EU-t, hogy továbbra is támogassa a multilateralizmust és dolgozzon azon, és vállaljon globális vezető szerepet a fenntartható fejlődési célok és a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtásának előmozdításában, valamint a nemzetközi szerződések és megállapodások, például a Párizsi Megállapodás, a Biológiai Sokféleség Egyezmény és a regionális megőrzési kezdeményezések megerősítésében;

75. hangsúlyozza, hogy ebben a jelenlegi nehéz és bizonytalan geopolitikai környezetben a fenntartható fejlődési célok melletti megújított elkötelezettség világszerte egyértelmű jelzést küld a

partnereknek, és támogatja az EU globális fellépését; aggodalommal állapítja meg, hogy 4 billió USD beruházási hiány áll fenn a fenntartható fejlődési célok elérése terén[1]; hangsúlyozza, hogy az EU fenntartható fejlődési célok melletti elkötelezettségét ambiciózus pénzügyi kötelezettségvállalásokkal kell alátámasztani a következő, a 2028–2034 közötti időszakra vonatkozó többéves pénzügyi keretben; felhívja az EU-t, hogy alkalmazzon megerősített megközelítést a fejlesztési együttműködés terén, és mozgósítson más nemzetközi szereplőket, és továbbra is konstruktívan működjön együtt velük a fenntartható fejlődésre irányuló erőfeszítéseik fokozása, valamint a béke, a nemek közötti egyenlőség és a humán fejlődés támogatása érdekében;

76. megerősíti, hogy a hivatalos fejlesztési támogatás (ODA) továbbra is az állami finanszírozás kulcsfontosságú forrása, valamint továbbra is a szegénység csökkentésének, az egyenlőtlenségek kezelésének és a legkiszolgáltatottabb közösségek támogatásának létfontosságú eszköze, különösen az instabil, konfliktus sújtotta országokban és a legkevésbé fejlett országokban;

77. sajnálja, hogy több uniós tagállam csökkentette a hivatalos fejlesztési támogatást; felhívja az összes tagállamot és globális partnert, hogy tartsák fenn a hivatalos fejlesztési támogatás mint fejlesztési politikájuk kulcsfontosságú pillére iránti elkötelezettségüket, és biztosítsák, hogy elegendő finanszírozást fordítsanak azon kötelezettségvállalás teljesítésére, hogy a bruttó nemzeti jövedelem 0,7%-át hivatalos fejlesztési támogatásra, 0,2%-át pedig a legkevésbé fejlett országoknak nyújtott hivatalos fejlesztési támogatásra fordítják; hangsúlyozza továbbá, hogy jelenleg a hivatalos fejlesztési támogatásnak csak 12%-a irányul a gyermekekre, annak ellenére, hogy jelentős arányban képviseltetik magukat a hivatalos fejlesztési támogatásban részesülő országok lakosságában; felszólít az akadályok – többek között az adminisztratív terhek – felszámolására annak lehetővé tétele érdekében, hogy a segélyek eljussanak a legkiszolgáltatottabb közösségekhez;

78. felhívja az EU-t, hogy erősítse szerepét a fejlesztésre és a humanitárius segítségnyújtásra vonatkozó szigorúbb nemzetközi szintű pénzügyi kötelezettségvállalások előmozdításában, beleértve a fenntartható fejlődési célokat és a Párizsi Megállapodást, és különösen támogassa az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát a legkiszolgáltatottabb régiókban, beleértve a fejlődő kis szigetállamokat és a legkevésbé fejlett országokat is; felhívja továbbá az EU-t, hogy biztosítsa az éghajlatváltozás elleni küzdelem finanszírozására vonatkozó célok elérését és prioritásként való kezelését a többoldalú tárgyalásokon és a globális partnerségekben;

---

1 https://unstats.un.org/sdgs/report/2024/The-Sustainable-Development-Goals-Report-2024.pdf.

hangsúlyozza, hogy az uniós gazdasági érdekek előmozdításának magában kell foglalnia a kölcsönös érdekek által vezérelt stabil partnerségek létrehozását is, és hogy az EU valamennyi külső politikáját be kell építeni a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend tágabb keretébe, míg az uniós fejlesztési politikának és az uniós hivatalos fejlesztési támogatás felhasználásának továbbra is a szegénység enyhítésére kell összpontosítania, az OECD Fejlesztési Támogatási Bizottság által meghatározottaknak megfelelően;

79. hangsúlyozza, hogy sürgősen foglalkozni kell a globális dél országainak globális kormányzásban való alulreprezentáltságával, és inkluzívabb nemzetközi pénzügyi struktúrát kell előmozdítani; úgy véli, hogy a Dél-Dél és a háromoldalú együttműködés alapvető fontosságú a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend végrehajtása szempontjából;

80. kitart amellett, hogy az ENSZ rendkívül fontos a multilaterális rendszer középpontjában egy békés, tisztességes, egyenlő, inkluzív és szabályokon alapuló globális rendszer létrehozásához, amely mindenki számára elfogadható, és senkit sem hagy hátra; ezzel összefüggésben támogatja az ENSZ Biztonsági Tanácsának gyors és hatékony reformjait; hangsúlyozza, hogy sürgősen felül kell vizsgálni és meg kell reformálni a nemzetközi fejlesztési együttműködés globális irányítását, különösen a globális segélyek több ország általi csökkentését követően; hangsúlyozza, hogy a nemzetközi pénzügyi rendszer reformjait a multilateralizmus iránti megújított elkötelezettségnek kell vezérelnie;

81. hangsúlyozza a több érdekelt felet tömörítő partnerségek kulcsfontosságú szerepét, valamint a helyi önkormányzatok, a civil társadalom, a fiatalok és a nők képviselőinek érdemi részvételét a fenntartható fejlődési célok részcéljainak elérésében, valamint az őslakos népek és a helyi közösségek teljes körű és tényleges részvételét a globális partnerségekben, összhangban az őslakos népek jogairól szóló ENSZ-nyilatkozattal; hangsúlyozza, hogy fiatalok irányította kezdeményezésekre van szükség, különösen a globális dél országaiban és az éghajlatváltozás sújtotta régiókban;

82. elismeri, hogy a civil társadalmi szervezetek létfontosságú és sokrétű szerepet játszanak a fenntartható fejlődési célok helyi irányítású, kontextusspecifikus stratégiák révén történő előmozdításában, amelyek lehetővé teszik a helyi szereplők szerepvállalását, és biztosítják a széles körű, inkluzív részvételt a társadalom minden szintjén; ezzel összefüggésben felszólít arra, hogy a kiszolgáltatott közösségeket nagyobb mértékben vonják be a fenntartható fejlődési célokkal kapcsolatos szakpolitikák kidolgozásába és nyomon követésébe, továbbá megerősített együttműködésre, erőforrások mozgósítására és több érdekelt fél részvételére szólít fel a fenntartható fejlődési célok előmozdítása érdekében; civil társadalmi részvételre és civil társadalmi térre hív fel annak megakadályozása

érdekében, hogy közpénzeket fordítsanak elnyomó rendszerek finanszírozására; hangsúlyozza, hogy strukturális finanszírozáshoz való hozzáférés szükséges a civil társadalom politikai döntéshozatalban való hatékony részvételéhez;

83. kéri a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának jobb nyomon követését regionális és helyi szinten, többek között önkéntes helyi ellenőrzések támogatása révén; hangsúlyozza, hogy javítani kell a megbízható adatok rendelkezésre állását, valamint jövedelem, életkor, nem, fogyatékosság és földrajzi hely szerint lebontott adatokat kell gyűjteni és felhasználni; hangsúlyozza, hogy korszerűsíteni kell a statisztikákat, és meg kell erősíteni az adatkapacitások kiépítését a globális dél országaiban;

84. felhívja az EU-t és tagállamait, hogy támogassák a fejlődő országok – különösen a globális dél országai – globális adósságkönnyítését és adósságátalakítását, figyelembe véve az ENSZ a felelősségteljes szuverén hitelezés és hitelfelvétel előmozdításáról szóló kereskedelmi és fejlesztési elveit; felszólít a globális pénzügyi intézmények, köztük a multilaterális fejlesztési bankok átfogó reformjára annak érdekében, hogy növeljék azok hatékonyságát, saját tőkéjét és felelősségét a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának támogatásában; hangsúlyozza, hogy nagyobb hangsúlyt kell fektetni a meglévő eszközökre és fejlesztési bankokra, például az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bankra;

85. hangsúlyozza annak fontosságát, hogy a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszközt (Globális Európa) – beleértve a Global Gateway programokat is – összehangolják a fenntartható fejlődési célokkal, a Párizsi Megállapodással és a humán fejlettségi részmutatókkal; felszólít a Parlament nagyobb mértékű bevonására, valamint arra, hogy a Parlament vállaljon aktívabb szerepet a Global Gateway programok ellenőrzésében, garantálva azok hatékonyságát és megfelelő végrehajtását;

86. ragaszkodik ahhoz, hogy a Global Gateway kezdeményezés stratégiaibb és összehangoltabb megközelítést igényel, szigorú kritériumokat alkalmazva a fenntartható fejlődési célokra, a Párizsi Megállapodás célkitűzéseire és az alapvető uniós értékekre, többek között az emberi jogokra, a jó kormányzásra, a demokráciára, az átláthatóságra és a környezeti fenntarthatóságra; elismeri, hogy a Global Gateway képes lehet hozzájárulni a fenntartható fejlődéshez; hangsúlyozza, hogy tervezési folyamata során átláthatónak kell lennie, és egyértelmű mechanizmusokkal kell rendelkeznie a hatások nyomon követésére és értékelésére;

87. hangsúlyozza, hogy egyértelműbb kommunikációra, koordinációra és a Global Gateway projekteknek a meglévő uniós fejlesztési politikákkal való összehangolására van szükség; ebben az összefüggésben hangsúlyozza, hogy az EBB-nek fokoznia kell

együttműködését más nemzetközi pénzügyi intézményekkel és nemzeti fejlesztési bankokkal beavatkozásai hatásának maximalizálása érdekében, biztosítva ugyanakkor, hogy tevékenységei teljes mértékben igazodjanak a Párizsi Megállapodás célkitűzéseihez és a fenntartható fejlődési célokhoz;

88. megismétli a Bizottsághoz és a tagállamokhoz intézett határozott felhívását, hogy erősítsék meg a partnerekkel folytatott együttműködést a szervezett bűnözés, a korrupció, az illegális pénzmozgások, a káros adóverseny, az adókikerülés és az adócsalás elleni küzdelem terén; felszólít a fejlődő országokkal adóügyi kérdésekben folytatott együttműködés fokozására, többek között a kapacitások, a digitalizáció és adórendszereik megerősítése tekintetében; üdvözli az ENSZ adóügyi egyezményének mint a nemzetközi adóügyi együttműködés új globális keretének elfogadására irányuló kormányközi folyamat létrehozását; kiemeli a progresszív adózás kulcsfontosságú szerepét a fenntartható fejlődés finanszírozásához szükséges bevételek biztosításában; támogatja a G20-ak pénzügyminisztereinek azon döntését, hogy biztosítják a rendkívül nagy vagyonnal rendelkező magánszemélyek tényleges megadóztatását;

Kilátások

89. megismétli, hogy a fenntartható fejlődési célok képezik az egyetlen globálisan elfogadott és átfogó célokat a fejlett és a fejlődő országok előtt álló főbb kihívások tekintetében, és ezek jelentik a legjobb eszközt e kihívások kiváltó okainak kezelésére; hangsúlyozza, hogy a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend megvalósítása a globális együttműködéstől, valamint az összes szereplő fokozott és gyorsított fellépésétől függ; felhívja az EU-t, hogy erősítse meg elkötelezettségét, és vállaljon vezető szerepet az előrehaladás előmozdításában ebben az öt évben a 2030-as határidő előtt annak érdekében, hogy felgyorsítsa a negatív tendenciák megfordítására és a mindenki számára igazságosabb, békésebb és fenntarthatóbb jövő előmozdítására irányuló intézkedéseket;

90. hangsúlyozza, hogy a fejlesztési szempontú szakpolitikai koherencia az EUMSZ 208. cikke szerinti kötelezettség, amelynek célja a fenntartható fejlődés gazdasági, társadalmi és környezeti dimenzióinak integrálása a szakpolitikai döntéshozatali ciklus valamennyi szakaszába a szakpolitikai területek közötti szinergiák előmozdítása, a lehetséges kompromisszumok azonosítása és összeegyeztetése, valamint az uniós politikák nemzetközi tovagyűrűző hatásainak kezelése érdekében;

91. kiemeli a fenntartható fejlődési célok kínálta lehetőséget a fenntartható, jóléti és emberközpontú gazdaság előmozdítására; hangsúlyozza, hogy olyan átfogó megközelítésre van szükség, amely a különböző országok eltérő szükségleteivel és körülményeivel

összhangban biztosítja a 2030 utáni hosszú távú fenntarthatóságot és jólétet;

92. üdvözli a jövőt szolgáló paktumot, amely 56 olyan intézkedést irányoz elő a fenntartható fejlődés felgyorsítására és finanszírozására, amelyek biztosítják, hogy a technológia az emberek és a bolygó javát szolgálja, támogatják a fiatalokba való beruházást, az emberi jogokat és a nemek közötti egyenlőséget, valamint átalakítják a globális kormányzást; kéri, hogy a jövőről szóló csúcstalálkozón tett és a jövőt szolgáló paktumban tükröződő kötelezettségvállalásokat alakítsák át konkrét intézkedésekké és mérhető célkitűzésekké; sürgeti továbbá az ENSZ-t, hogy a fenntartható fejlődés iránti folyamatos globális elkötelezettség alapján kezdje meg egy, a 2030-ig tartó időszakra szóló menetrend utáni átfogó stratégia előkészítését;

93. üdvözli a sevillai negyedik nemzetközi fejlesztésfinanszírozási konferencia eredményét, amely jelentős erőfeszítést jelent a nemzetközi pénzügyi struktúra reformjára, a hitelfelvételi költségek kezelésére és a beruházások növelésére a fenntartható fejlődés finanszírozási hiányának megszüntetése érdekében;

94. olyan végrehajtási tervek kidolgozására szólít fel, amelyek konkrét határidőket tartalmaznak a fenntartható fejlődési célok 2030-ig történő elérésére, és nagyra törő célokat határoznak meg a későbbi időszakra; felhívja a Bizottságot, hogy e tekintetben járjon elöl jó példával, és dolgozzon ki átfogó stratégiát, amelyet a fenntartható fejlődési célok egyértelmű és konkrét részcélokat tartalmazó, strukturált végrehajtási terve kísér; kéri továbbá, hogy az EU következő többéves pénzügyi kerete teljes mértékben feleljen meg a fenntartható fejlődési céloknak;

95. üdvözli a fenntartható fejlődési célok végrehajtásának az EU általi első önkéntes felülvizsgálatát 2023-ban; úgy véli, hogy következtetései szilárd alapként szolgálhatnak a fenntartható fejlődési célokra vonatkozó átfogó uniós stratégia számára, amelynek tartalmaznia kell egy olyan aktualizált nyomonkövetési rendszert, amely figyelembe veszi a fenntartható fejlődési célok megvalósításának folyamatára gyakorolt uniós belső és külső hatást; ragaszkodik ahhoz, hogy ezek a felülvizsgálatok rendszeresek legyenek, és következtetéseiket vegyék figyelembe a bizottsági javaslatokban;

96. úgy véli, hogy láthatóvá kell tenni a fenntartható fejlődési célok terén elért eredményeket, és meg kell teremteni az alapot a fenntartható fejlődési célok elérésére vonatkozó bevált gyakorlatok kialakításához; ezzel összefüggésben hangsúlyozza az inkluzív digitalizáció fontosságát, többek között a mesterséges intelligencia tekintetében, a globális digitális paktumra építve; üdvözli az emberiség fejlődéséről szóló, 2025. évi jelentést, amely erre a kérdésre összpontosít;

°

° °

97. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezt az állásfoglalást a Tanácsnak és a Bizottságnak, az ENSZ főtitkárának, valamint az ENSZ Közgyűlése elnökének.